

Veto

Leuvense Studentenweekblad
Jaargang 14, '87-'88
Nr. 4, dd. 19 oktober 1987
ISSN: 0773-5162

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verantw. Uitg.: Didier Wijnants
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Klapst

Deze week in een handige uitneem- annex weggooikatervier bladzijden Klapstuk (p 5, 6, 7 en 8). Veto kijkt terug op Gallotta, met een babbel, en op de *Oryx Table*. Veto kijkt terug en vooruit naar *Alchemie*. Alleen vooruit kijken we naar *Das Glas im Kopf wird vom Glas*, het harige nieuwe stuk van Fabre, en *Nadir*, een sombere (?) meditatie van Alain Populaire.

Hoog Sammy

Kijk omhoog, Sammy, naar al de studenten die die berg op rennen. Met hun keurige korte broekjes. Korte beentjes. Kijk omhoog, Sammy, want ze zijn zo weer weg, naar p. 3.

Bogaert

Binnen een poosje mag u waarschijnlijk weer naar de stermokjes, maar nog dichter bij staat de mogelijkheid om volgende zondag een ander facet van uw ongenoegen te uiten, in Brussel op zoveelste betoging tegen de kernwapens. Als opwarmerte voelde Veto even ons aller André Bogaerts aan de tand, in afwachting van gesprekken met 'de' Russen en 'de' Amerikanen, in Veto 7 en 8. Vandaag op p. 10.

Citateraar

Zoals Nabokov zei: "Het is toch veel moeilijker een verhaal te verzinnen dan gewoon iets weer te geven." Deze week dus geen sprookjes in Veto, maar een interview met Jan Brokken, een Nederlandse romancier. Teveel wijsheden om op te noemen kregen we van deze man te horen. Lezen dus die pagina 4.

De kopzorgen van Paul Goossens

“Een politiek bevoogde krant is een vorm van maatschappelijke incest”

Op donderdag 30 oktober 1986 trilde de perswereld in België op haar lemen benen. Oorzaak was het plots faillissement van het toentmalig socialistisch dagblad *De Morgen*. Een jaar later kent *De Morgen* nog steeds financiële moeilijkheden. Naast dit gevecht voor meer geldmiddelen levert *De Morgen* ook een verbeterde strijd op een ander front: dat van een “onafhankelijke en progressieve krant”. Op dit punt herkent hoofdredacteur Paul Goossens in Daniël Buyle een volwaardig strijdmakker, daar zijn strijd *in principe* dezelfde is als die van *De Morgen*.

Veto: *Staan Goossens en Buyle binnenkort samen zij aan zij op dezelfde barricade, met name: De Morgen?*

Paul Goossens: «Buyle is een professioneel schitterend journalist, iemand die zijn vak kent, geweldig sekuur en bijzonder gedreven is en niet op een uur kijkt. Ongetwijfeld ook een moeilijk karakter... maar goede journalisten zijn meestal sterke persoonlijkheden. Ik veronderstel dat het moet kunnen om een journalist met zoveel talent een plaats te geven in de redactie. Ongetwijfeld zou zijn opname in de redactie een verrijking betekenen en een verbetering van de kwaliteit mogelijk maken. Het idee speelt in mijn achterhoofd, maar op de redactie is het nog niet echt aan bod gekomen. In zo'n zaak zijn er natuurlijk twee partners en geen van beide is er echt mee bezig. Maar eenmaal de vraag

gesteld wordt, is de eerste die een antwoord moet geven natuurlijk Buyle zelf.»

Op de boekenbeurs Het Andere Boek konfronteerden we de persoon in kwestie met deze uitspraak. «Ik weet nog niet wat ik in de komende maanden ga doen, en wil zeker niet op de zaken vooruitlopen», aldus Buyle. «Enfin, ik wil geen diplomatiek of politiek antwoord geven, maar het is echt waar te voorbarig om nu al te antwoorden op dit voorstel. Er zijn inderdaad bepaalde contacten geweest, maar er zijn ook contacten op andere gebieden. De eerste strategie van mij is nog altijd om naar de BRT terug te keren. Zolang daar geen duidelijkheid over bestaat kan ik niet zeggen wat ik journalistiek gezien verder ga doen. Zo eenvoudig is het.»

Veto: *Volgens hardnekkige geruchten zou De Morgen momenteel opnieuw in een financiële crisis verkeren. Is een nakend failliet onvermijdelijk?*

Paul Goossens: «Om de zes maanden wordt het failliet van *De Morgen* voorspeld, dat is al sinds '78 (het ontstaan van *De Morgen*, nvdv.) zo. Ondertussen hebben we wel 7 regeringen en 2 pausen overleefd. Dit neemt niet weg dat we momenteel inderdaad over te weinig financiële armlag beschikken: *De Morgen* is de kleinste krant en heeft de smalste kapitaalbasis. Maar het is niet de eerste keer dat we financiële problemen hebben en het is ook niet problematisch. Er zijn kranten die een veelvoud aan verliezen maken, maar bij hen wordt dat opgevangen omdat ze een dikkere matras hebben. Dat hebben wij niet omdat we los staan van alle politieke partijen en drukingsgroepen.

«Rond *De Morgen* heeft er zich blijkbaar een schare Kremlin-watchers verzameld, die met een zekere wellust registreren hoe slecht het wel gaat en geruchten verspreiden die dikwijls ons niet steunen. Dat behoort tot een soort koude oorlog tegen *De Morgen*, georkestreerd door degenen die macht hebben en die een stemming kunnen bepalen.»

Veto: *Als er financiële problemen zijn, betekent dit dan dat de geldsom (70 miljoen) die tijdens de reddingscampagne werd ingezameld, bijna opgesoepeld is?*

Paul Goossens: «Dat heb ik niet gezegd. Vanaf het moment dat je verlies maakt – en momenteel maken we nog verlies – gebruik je het kapitaal op. Het huidige verlies is normaal en ook gepland, in die zin is het niet problematisch. Maar in het herstruktureringplan is ook gesteld dat we door de groei van de krant uit de rode cijfers moeten komen. De hamvraag is tegen welk tempo dat gaat natuurlijk en met de herstrukturering willen we dat proces versnellen.»

Veto: *De SP heeft altijd gezegd dat ze De Morgen alleen om financiële redenen heeft laten vallen. U hebt daarentegen steeds de nadruk gelegd op de politieke bedoelingen.*

Paul Goossens: «Hoe dan ook, niemand kan ontkennen dat er zich voor de SP een financieel probleem stelde. Die partij beschikt gewoonweg niet over de grote financiële middelen. Maar ook op het politieke vlak stelden zich problemen. De SP was niet altijd tevreden over wat er geschreven werd en zo iets geeft

10 jaar Stuc

Meent u wat u net komt te zeggen?

Toespraken hebben de neiging die ook dagbladredactionen hebben: ze zeggen niets ronduit, maar kleden alles in in een soort *diplomatieke taal*. Stilistisch zijn het doorgaans draken; wie regelmatig *Manu Ruys* leest, weet wat ik bedoel. En wie zaterdag aanwezig was op de receptie ter gelegenheid van *10 jaar Stuc* weet dat ook.

't Stuc bestaat dus tien jaar, en dat moet gevierd worden. Naar aanleiding daarvan heeft er inderdaad in de loop van de maand november een speciale feestweek plaats.

Daaraan voorafgaand en aansluitend bij het Klapstuk-festival had vorige zaterdag een korte plechtigheid plaats in het foyer van de Leuvense Stadsschouwburg. Later zou blijken dat 't Stuc hier niet 'thuis' is zoals het zich er graag 'thuis' zou gevoeld hebben.

Konkreet ging het tijdens deze bijeenkomst van genodigden om wat inmiddels «Het project Arenberg» is gaan heten. Dit project is een door 't Stuc opgestart initiatief dat tot doel heeft te onderzoeken in welke mate het Arenberginstituut geschikt zou zijn om het hele aktiviteitenpakket van 't Stuc als cultureel centrum in onder te brengen. Daarvoor is een speciale werkgroep in het leven geroepen die voornamelijk samengesteld is uit ingenieur-architecten van deze unief, en die door het leven gaat onder de geveugelde naam TOTTA (Temporary Office for Tentative Theatre Architecture). Deze werkgroep heeft een fraaie brochure samengesteld met plannen en tekeningen: hierin wordt het (al dan niet utopisch) idee van een globale verhuist van 't Stuc naar het Arenberg-instituut gekonkreteerd. Totta formuleert harde voorstellen in verband met de gewenste ruimtelijke organisatie en in verband met de technische uitwerking

aanleiding tot steriele dispuuten. Het interview met Van Miert en de commentaar op de fameuze rakettenbocht, gekombineerd met de beruchte cartoon van ZAK, ja, ... daar was men zeer kwaad voor. Het politieke heeft dus zeker meegespeeld. Er is ook nog een persoonlijk probleem bijgekomen: bij het faillissement zijn heel wat mensen persoonlijk geraakt en zo iets blijft natuurlijk meespelen.»

Onafhankelijk

Veto: *Als U het hebt over 'steriele dispuuten', doelt U dan op meningsverschillen tussen De Morgen en de SP inzake redaktionele vrijheid?*

Paul Goossens: «Zeker, maar het probleem moet breder gestuurd worden.

daarvan. Nu is het duidelijk dat dit project hoedanook een noot zou kosten. Misschien is iedereen het erover eens dat een verhuis van 't Stuc een enorme stap vooruit zou betekenen, lang niet iedereen zal akkoord kunnen gaan met de uitgaven die hiermee gepaard gaan. Bovendien zijn er juridische complicaties wanneer men het gebouw deze nieuwe bestemming zou willen geven.

Echt waar

Rektor Dillemans hield een toespraak waarin hij het tienjarig bestaan van 't Stuc toejuichte. 't Stuc is er volgens hem duidelijk in geslaagd een eigen gelaat te tonen en op die manier een leemte te vullen in het cultuur aanbod van Leuven. Hij staat blijkbaar ook achter de artistieke opties die 't Stuc altijd genomen heeft: «Het Stuc wil bewust tonen, en dat vind ik goed. De drempels die zij in haar programmering inbouwt zijn van intellectuele, niet van sociale aard. 't Stuc heeft altijd een duidelijk prijzenbeleid gevoerd». De rektor deed nauwelijks meer dan het rechtstreeks citeren (al dan niet met bronvermelding) uit beleidsstukken van 't Stuc, wat de geloofwaardigheid van zijn uitspraak niet bepaald ten goede kwam. Overigens gaf hij toe zelf niet te beslagen te zijn in het soort cultuur dat in 't Stuc aan bod komt: «Het Stuc sluit aan bij een zekere avant-garde, en dat vind ik goed. Zelf ben ik misschien wat meer klassiek, maar we leren bij...»

Woorden van lof, maar voor 't Stuc zelf wellicht meer woorden in de wind. De rektor repte namelijk nauwelijks over *Het project Arenberg*, waarvan de financiering voor een groot deel van hem afhankelijk zal zijn («juridisch is dat nogal ingewikkeld»). Bruno Verbergt, voorzitter van Kultuurraad, had echter nog andere kritiek: «Twee weken geleden woonde ik de openingsplechtigheid bij van het MBA-programma, waar u

vervolg op p. 7

In essentie gaat het over de controle van de politici over de media, in de brede zin van het woord. Voor de geschreven pers is die band er altijd geweest en duidelijk aan te tonen: de eerste dagbladuitgevers deden dat niet voor de informatie, maar voor de macht. De *Gazet Van Antwerpen* is opgericht door het episkopaat, Het Volk is opgericht door een combinatie van kerk en kristelijke arbeidersbeweging en heette anti-socialistisch dagblad, omdat ondertussen De Vooruit opgericht was door de socialistische arbeidersbeweging.»

«Wij zaten dus in de situatie dat de SP de baas was in de tent. Niettemin hadden wij een relatief grote redactionele vrijheid, maar onvoldoende. Zo iets moet konfliktueel worden, tenzij je natuurlijk redakties hebt die op hun buik gaan

vervolg op p. 2

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejaar en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ca. 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Servotte

Even toch een reactie op een gesprek (met H. Servotte) in juli laatste nummer. Ik heb hem nooit als prof gehad. Het biografietje vind ik toch erg kurieus. Kiezen voor het priesterschap was "iets te gemakkelijk", germaanse studeren werd voor hem beslist, naar Yale werd hij gestuurd. "Het heeft zeker met toeval te maken"! En zijn baas (De Somer) is natuurlijk "de strafste tiep", ook al hield die volgens Servotte geen rekening met inspraak...

Mijn vraag nu: moet je werkelijk een niet-karakter zijn (er bestaat ook een ander woord voor) om aan de KUL carrière te maken?

Guy Claeurhout

Paul Goossens

verslof van p. 1
liggen voor de politieke patron. Dat hebben wij niet gedaan en stellen dan ook onomwonden: De Morgen moet compleet onafhankelijk functioneren van de politieke machten, dus ook van de SP. Hiermee zitten we haaks op de feitelijke vaststelling dat de pers wel degelijk gekontroleerd wordt door de politieke macht.

«Maar die meest gangbare opvatting over de pers is voor mij een ongezonde situatie. Een politiek bevoegde krant, of gelijk welk ander medium die door de politici gekontroleerd wordt, is een vorm van maatschappelijke incest. Eén van de twee partijen wordt daarin misbruikt. Zo wordt bijvoorbeeld in de politieke journalistiek maar de helft geschreven van wat men zou kunnen schrijven. Als journalist kan je die andere helft maar schrijven als je ongebonden bent: daarom is een reële onafhankelijke pers een absolute noodzaak. Terwijl de bevoegde pers als doel heeft macht uit te oefenen en te controleren – en daarom maar de helft schrijft – wil de onafhankelijke journalistiek volledige informatie bieden. Ze wil een uitlaatklep zijn voor alle schandalen.»

Veto: Wat het bezoek van een onderzoeksrechter als gevolg heeft.

Paul Goossens: «Of je krijgt processen aangesmergd, dat is ook een vorm van intimidatie. Bij die huiszoeking bleek duidelijk welke visie op journalistiek men daar heeft. Men vroeg me destijds welk mandaat ik had en waar en tegenover wie ik verantwoordelijk afleg. Ik leg tegenover niemand verantwoording af, antwoorde ik dan. De enige norm die je als journalist moet hanteren is je professioneel eergevoel. Politici zijn verkozen, zij moeten verantwoording afleggen. Vanaf het moment dat je je als journalist laat controleren, tender je naar diktoriale toestanden.»

Veto, jaargang 14 nr. 4 dd. 19 oktober 1987

Redactieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofredactie: Geert Coene

Redaktiesekretaris: Didier Wijnants

Redactie: Lode Desmet, Carla Rosseels, Marc Sys, Jan Van der Linden, Koen Van Muylem

Doka: Filip Dutoit, Hendrik Delagrang

Lay-out en vormgeving: Polleke Bijnsen, Tillo Bourgeois, Geert Coene, Lode Desmet, Jan Huyzentruyt, Johan Reynders, Carla Rosseels, Wout Somers, Jan Van der Linden, Koen Van Muylem, Didier Wijnants

Tekeningen: Urbi, Kwal

Medewerkers: Jan Antonissen, Gilberte Boeckmans, Zwans Devroe, Geert Dhont, Johan Reynders, Geert Sels, Hans Trimpeneers, Jan Van den Bulck, Herwig Willaert

Eindredactie: Carla Rosseels

Opplage: 8000 exemplaren

Zetwerk: Alfaset Leuven

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste vrijdag voor verschijnen om 14.00 uur op het redactieadres bezorgen

Redactievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 uur

Paul Goossens: «Dat die opvatting over journalistiek alleen bij De Morgen bestaat, durf ik te betwijfelen. De tendens naar onafhankelijke journalistiek is ook bij andere kranten aanwezig, ook daar krijg je een interne dynamiek die fataal in aanvaring moet komen met het politieke bedrijf. Ik wil echter nogmaals benadrukken dat het hier gaat om een ontwikkeling binnen de redakties. Zij moeten opboksen tegen structuren en de top van de redakties, die te nauw verbonden zijn met de politieke en syndicale hoofdkwartieren.»

«De vaststelling inzake Buyle is inderdaad korrekt. Tesamen met het ontslag van Buyle wordt de onafhankelijke journalistiek bij de BRT gefnuikt. De manier van optreden door de BRT-top, dat grenst toch aan het ongelofelijke. Cas Goossens, waarschijnlijk niet veel dommer of slimmer dan ik, wordt door de politieke voorgedijmeesters gedwongen bij de BRT op te treden als een Middel-eeuwse prelaat of een Oost-Europees partijlid. Dat geeft een zicht op de pogingen van de zuilen om onafhankelijke journalistiek zoveel mogelijk onder controle te houden. Het geval Buyle is zo politiek geladen en de redakties van andere kranten zijn zo afgesteld op politieke signalen, dat interne censuur een onafhankelijke berichtgeving daaromtrent onmogelijk maakt.»

«Het is dus duidelijk dat het gevecht voor een onafhankelijke pers nog niet af is, het is nog maar begonnen. Maar de tendens is wel aanwezig. Het konflikt dat De Morgen heeft meegemaakt met de zuil, zou je normaal ook in andere redakties moeten krijgen. De formule van een onafhankelijke pers heeft wel perspectieven, denk ik. Voor een onafhankelijke, ongebonden krant die het nieuws op een eigen manier aanpakt – een mengeling van oude dagblad-elementen met magazine-elementen – is er wel degelijk een markt. Het is dé krant van de toekomst: of het De Morgen zal zijn, weet ik niet, maar we blijven ervoor knokken»

Leysen

Veto: De regering maakt het er niet gemakkelijker op. Wil men De Morgen uithongeren door het niet uitbetalen van de perssteun?

Paul Goossens: «Vorig jaar werd de perssteun uitbetaald in maart-april en bij het faillissement verklaarde premier Martens dat hij aan préfinanciering zou doen, maar we hebben nog niets gezien. Hij beloofde ons ook de perssteun te verhogen, maar dat is afgekuurd. Bovendien hebben de dagbladuitgevers een unaniem advies overgemaakt aan de regering waarin ze pleiten voor meer selectieve perssteun, waardoor kleinere kranten – waaronder De Morgen – méér overheidssteun zouden ontvangen. De regering heeft dat advies naast zich neer gelegd, vooral door Waalse liberale druk. Ergens kan Martens niet onderuit aan een enorm gezichtsverlies: hij heeft veel beloofd, maar de regering doet niets. Ze proberen ons uit te roken.»

Veto: Misschien is André Leysen een onverwachte bondgenoot. In Humo verklaarde hij dat hij De Morgen ziet als een faire, intellectuele tegenspeler.

Paul Goossens: «Iedereen blijft maar beweren dat het voortbestaan van De Morgen belangrijk is, maar er komt geen geld in het bakje. Leysen zit amper een paar maand in de raad van bestuur van De Munt en in die tijd is hij erin geslaagd een krediet van 900 miljoen los te peuten van de regering. Het hele besparingsplan van Verhofstadt voor De Munt is bijna onder tafel geveegd. Als een lokomotief zoals Leysen zich in beweging zet, dan plundert hij daar bij wijze van spreken de staatskas. Leysen, dé man van de bezuinigingen, verkrijgt meer overheidssteun voor De Munt en pleegt bijna een hold-up van 900 miljoen.»

«Als je tegenover dat bedrag het gezanik rond de 80 miljoen perssteun ziet, dan merk je dat zoets puur politiek is. De Munt is een monument waar velen het over eens zijn dat het moet in stand gehouden worden – terecht vind ik

BUYLE NAAR DE MORGEN

– en daarvoor komt dan ook geld op tafel. Een persproject zoals De Morgen vind men blijkbaar niet belangrijk, want daarvoor wordt niet méér geld uitgegeven. Integendeel, men maakt het ons zo moeilijk mogelijk. Het is niet alleen een kwestie van politiek belang, maar ook van hebdomen. De Munt heeft Leysen, maar wij hebben in het Grote Brussel niemand die ons door dik en dun verdedigt.»

Veto: Verloopt de herstructurering zoals gepland?

Paul Goossens: «Het is vooral een kwestie van middelen. Het kost nogal wat geld om ook de achterkant van het officiële gelijk op te spelen. Zoets is een arbeidsintensieve bezigheid, terwijl wij, op Het Belang van Limburg na, met de kleinste redactionele bezetting werken.»

Oubollig

Veto: Is een meningsverschil over de herstructurering er de oorzaak van dat Simon Kortweg, algemeen directeur bij De Morgen, de laan is uitgestuurd?

Paul Goossens: «Zo zou ik het niet stellen, zijn funktie was tijdelijk. Hij is de ontwerper van het herstructureringsplan en nu het eenmaal opgestart is, is hij vertrokken, zoals afgesproken. Kortweg werkt reeds heel zijn leven in een krantenbedrijf en weet er ongelofelijk veel over, hij is een schitterend adviseur.»

Veto: De oplagestijging, tijdens de redding van De Morgen gerealiseerd, heb je niet kunnen verzilveren. Is de beslissing om geen regionaal nieuws meer te plaatsen daarvoor verantwoordelijk?

Paul Goossens: «Na het faillissement werkte nauwelijks de helft van de redactie aan de krant. We leverden dus een slecht product af dat merkwaardig genoeg uitzonderlijk goed verkocht, omdat we zelf nieuws waren. Met de redding is de verkoop teruggevallen, maar daar werken we nu hard aan, onder andere via een actieve abbonementenkampagne, hetgeen bijzonder belangrijk is om de inkomsten substantieel te verho-

gen. Als we binnen de 4 maanden erin slagen 5.000 nieuwe abonnees te werven, dan geef ik de garantie dat we vóór 1990 niet meer failliet gaan.»

«Het feit dat we een tijd geen stedelijk nieuws meer brachten – recent hebben we dat opnieuw ingevoerd – is waarschijnlijk een gedeeltelijke verklaring voor de terugloop van de verkoop. Meestal wordt er vanuit de journalisten nogal neergekeken op regionale berichtgeving omdat het alleen over gebroken armen en benen zou gaan. Maar als je het stedelijk nieuws belicht vanuit een onafhankelijke en maatschappijkritische invalshoek, zit er daar wel een toekomst in. Het succes van degelijke stadskranten en van bijvoorbeeld de regionale editie in Lyon van de Franse krant Libération bewijst toch dat er daar behoefte aan bestaat. Het vraagt alleen geld en een andere aanpak, weg van het oubollige en de doorgaans gezagsvriendelijke imitatie van wat je officieel voorgeschoeld krijgt. In die zin moeten we er naar streven om de aanpak van het regionaal nieuws in het verlengde te leggen van de manier waarop we het nationaal nieuws brengen.»

«Maar zo'n aanpak kost veel geld, zoals zoveel andere aspecten van de herstructurering. We zitten met een groot deontologisch comfort inzake onafhankelijkheid, maar materieel zitten we er niet zo warmpjes in.»

Veto: Hoe evalueer je de kwaliteitsvolle evolutie van De Morgen?

Paul Goossens: «Dat is natuurlijk nooit af. Dat kan aanzienlijk beter, bij iedere krant, dus ook bij ons. Gemiddeld schrijven de journalisten bij De Morgen méér dan bij andere kranten, waardoor het risico groter wordt dat ze minder degelijk werk afleveren. Maar als je het vergelijkt met andere Vlaamse kranten valt het nogal mee, al is dit geen referentie. Belangrijk vind ik een konstante kwaliteitsbewaking en een voortdurende bijsturing op dat vlak. Over iedere krant die verschijnt, moet je ontvredden zijn.»

Marc Sys
Herwig Willaert

Blijde Inkomststraat 46,
3000 Leuven
☎ 016/22.25.65

c.v. FOTEXCO s.c.

1. HEBT U TYPWERK? VERTALINGEN? KOPIES? INBINDINGEN?

2. FOTEXCO is ter uwer beschikking

3. WAT WIJ U BIEDEN:

- service en kwaliteit
- professioneel typwerk
- vertalingen
- kwaliteitskopies
- inbindingen in 24 uur
- kwaliteit Unibind

4. OPENINGSUREN:

- van maandag tot vrijdag: van 8.00 tot 20.00 uur
- zaterdag: van 10.00 tot 18.00 uur

Zaterdagochtendlessen Rechten

"Het kan verkeren",
zei Bredero

Zaterdagochtendlessen zijn al lang geen kuriosum meer aan onze universiteit. De positieve wetenschappers kennen ze al jaren. Dit academiejaar heeft ook de rechtsfakulteit ze weer opgediept op vraag van professor Vandenberghe. Hij ziet het doceren op zaterdag als een logisch gevolg van de ontubbeling der lessen in de eerste licentie.

Het VRG laat het hier echter niet bij zitten. Wat haar vooral tegen de borst stuit is de manier waarop de beslissing tot stand kwam. Reeds tweemaal werd er een referendum uitgeschreven; reeds tweemaal werden de lessen op zaterdag geboycot. Nu donderdag zou de zaak uitgepraat worden op de fakulteitsraad.

"Verklaart U zich akkoord met de huidige regeling, namelijk les op zaterdag?" en "Zo niet, bent U bereid uit protest uit de les weg te blijven op zaterdag 10 (17) oktober?". 377 studenten gaven er hun mening over (van de ongeveer 500 eerste lis-studenten): 91 % neen stemmen op de eerste vraag; 76 % ja stemmen op de tweede. Een ruime meerderheid dus vóór staking. Merkwaardig, vooral wanneer men bedenkt dat dit akciemiddel vorig jaar voor het eerst sinds lang nog eens van stal werd gehaald in de Valk.

Aktie

De eerste studentenaktie kon bogen op een vrij groot succes. Slechts een dertigtal studenten woonden daadwerkelijk de lessen bij. Zij werden dan ook door het presidium met een heuse mossel bedacht. Wel is het zo dat de twee docenten onverstoord hun lessen naar voren brachten.

Eigenaardig bij dit alles is dat het VRG een alternatief lessenrooster heeft opgesteld (zonder zaterdagen uiteraard) dat reeds door een deel van de professoren werd aanvaard. Men kan zich echter afvragen of de fakulteit wel degelijk is begaan met het lot van haar studenten, of eerder met de behoeften van haar personeel?

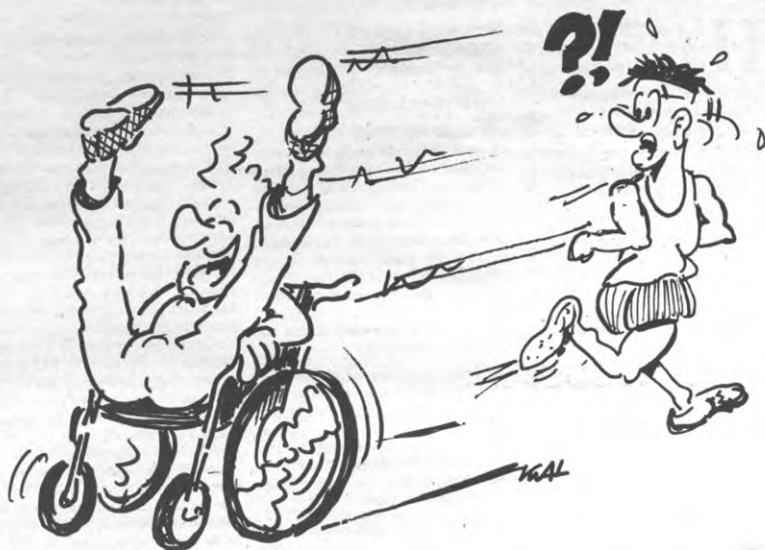
Dat zowel de eerste kan- als de eerste lis-studenten tot vorig jaar nauwelijks een stoel konden vinden is een gemeengoed. Veto berichtte er uitvoerig over. Officieel heet het dan ook dat de ontubbeling van de lessen daar het rechtstreeks gevolg van is. Op zich is dit geen slechte zaak, doch de eruit voortvloeiende gevolgen zijn voor kritiek vatbaar.

Dat professor Vandenberghe - die de zaterdaglessen aanvraag - naast het doceren ook nog andere zware taken te torsen heeft is een publiek geheim. Waarschijnlijk kan hij dan ook niet nog eens twee uren in de loop van de week vrijmaken. Het VRG meent dat nevenactiviteiten heilzaam kunnen zijn voor een prof, want daardoor blijft hij het contact met de praktijk behouden. Doch meent datzelfde Rechtsgenootschap dat een hoogleraar die over te weinig tijd beschikt tijdens de week, spontaan zelf afstand moet doen van zijn leerstoel.

Wat de studenten ook zeer tegen de borst stuit, is de manier waarop de beslissing werd genomen. De knoop werd immers doorgehaakt op een fakulteitsbureau (het dagelijkse bestuur en uitvoerend orgaan), terwijl het opstellen van de kollegeroosters volgens de universiteitsreglementen tot de bevoegdheid van de fakulteitsraad behoort (het orgaan dat de beslissingen neemt, en waarin studenten zijn vertegenwoordigd). Vandaar ook de hoop die men nog koestert op een kering van het tij bij de volgende fakulteitsraad.

Er is echter nog een andere reden om op zijn minst het ongenoegen met deze maatregel te tonen. Volgend academiejaar valt er immers een ernstige programwijziging te verwachten in de Rechten. De juristenopleiding zal meer aangepast worden aan wat de bedrijfsleven ervan verlangt. De zaterdagochtendlessen in de eerste licentie zouden daarbij een gevaarlijk precedent kunnen vormen om in de toekomst de gehele fakulteit hiermee op te schepen. En dan hebben we het nog niet gehad over de studenten voor wie het onmogelijk wordt nog langer leiding te kunnen geven in de jeugdbeweging, te werken om de studies te financieren of zich doodgewoon iets extra's te kunnen permitteren, of eenvoudigweg sport of hobby te blijven uitoefenen.

Geert Coene

PATIENTEN GASTHUISBERG
DOEN MEE!

Grote Prijs Gasthuisberg

Povere ambiance
en nat weer

Wanneer iedereen in Leuven zijn weg heeft gevonden - de nieuwelingen weten waar Acco en de Alma is, de anderen zijn Leuven na een lange of kortere vakantie terug gewoon - komt Sportraad op de proppen met zijn klassiekers. Woensdag 14 oktober was het de beurt aan de "Grote Prijs Gasthuisberg".

De 6de editie van de "Grote Prijs Gasthuisberg" mag een succes genoemd worden. Voor de 2de maal werd dit evenement door Medica en Sportraad samen georganiseerd. Tervijl de meeste cafés in het Leuvense vol zaten met hevige supporters van de Rode Duivels, durfden toch nog ongeveer 250 sportievelingen (70 meer dan vorig jaar) zich te wagen aan de beklimming van Gasthuisberg, een moeizame tocht van 1400 meter.

Hefvig aangemoedigd door zijn lotgenoten, startte om 19 precies de eerste deelnemer. De eerste 15 lopers vertrokken met een tussenpauze van 1 minuut.

Open je ogen

Voelt u zich aangesproken door de queeste naar het nieuws, door de zoektocht naar de achtergronden van de dagelijkse schijn, door geroddel? Wel, dan hebben wij één adres voor u. Schrijf naar Humo en win vijfduizend frank met het schrijven van een origineel artikel over het luiden van de klokken, het maken van brokken (daar komen we!), het beenhouwerijslagen of het warmebroodjes bakken IN UW DORP!

Echter. Het zou ook wel even kunnen dat u met de idee rondloopt dat geld eigenlijk maar het slijk van deze aarde is. Dat u met andere woorden een verdomde idealist bent. Wel, ook dan hebben wij één adres voor u. Een korte straatnaam en een nummer van onze deur. Veto, 's Meierstraat 5. Dat is namelijk de plaats waar iedere week weer uw wekelijkse studentenkrant ineengebokst, geknipt, geplakt, geschreven en in de computer ingetikt wordt. Door vrijwilligers. Op een kritische manier, en met zin voor verantwoordelijkheid. Omdat het inderdaad is zoals de Aids-kampagne het zegt. Open je ogen, voor Dillemans ze sluit.

naam te krijgen moesten minstens 4 jongens en 2 meisjes van de ploeg de finish bereiken.

De organisatie verliep technisch vlekkeloos totdat op het einde de tijdsinstallatie het begaf. Het wisselvallige Belgische weer zorgde ervoor dat de eerste deelnemers de finish droog bereikten, wat niet gezegd kon worden van de laatsten. De aanmoedigingen onderweg waren pover (het weer?) en de ambiance, vooral aan de start, kon beter. Daar zat Stella Artois voor iets tussen. Ze hadden een geluidsinstallatie beloofd maar kwamen hun belofte niet na. Enkele mikrofoons en een leuk muziekje hadden de zaak wat kunnen opfleuren.

De beste vertegenwoordigde kringen waren (uiteraard) Medica, VTK, VRG en het Sportkot. De winnaar bij de heren werd uiteindelijk Johan Claessen (VRG) die met 4'15" een nieuw baanrecord neerzette. Bij de dames was de overwinning voor Claire Sneyers (Medica) in 5'19". Een meer volledige uitslag kan je in het bijgevoegde kadertje vinden.

Hans Trimpeyers

GROTE PRIJS GASTHUISBERG

Jongens

1	Claessen Johan	VRG	4:16:6
2	Pauwels Bert	VTK	4:17
3	Verstraeten Jan	VTK	4:22:2
4	Vandekerckhove Herwig	VRG	4:25:4
5	Van Butsele Benoni	MED	4:27:5

Meisjes

1	Sneyers Claire	MED	5:19:7
2	Dhaene Christel	APO	5:37:5
3	Verheyen Imma	ECCO	5:53:4
4	Baptist Ann	LEW	5:55:9
5	Decoene Ann	APO	5:57:5

Ploegenklassement

1	VTK	71	6 gratis langlaufdagen
2	DOC	135	6 gratis schaatsbeuren
3	DANNY	209	6 bustickets voor de 24 uren in LLN
4	KWAK	220	6 bustickets 24 uren LLN
5	KRIEK	291	6 bustickets 24 uren LLN
6	PETER	293	6 bustickets 24 uren LLN
7	SCHAAR	369	6 bustickets 24 uren LLN
8	PSY	461	6 bustickets 24 uren LLN
9	OINK1	478	6 badhanddoeken ABB
10	PREP	525	6 badhanddoeken ABB
11	999	614	6 badhanddoeken ABB
12	OINK2	655	6 badhanddoeken ABB
13	PJ	664	6 badhanddoeken ABB

Alle prijzen mogen afgehaald worden op het sekretariaat van Sportraad, Tervuursevest 101, 3030 Heverlee.

PIET DE SOMER werd voor de portretgalerij van de KU Leuven vereeuwigd door Jan Vanriet. Eigenlijk houden wij meer van een traditioneel statieportret. (Foto Hendrik Delagrangre)

Jan Brokken: de interviewer geïnterviewd

“De klassieke roman moet nog geschreven worden”

Hij is nu 38. Tijdens zijn journalistieke loopbaan bij De Haagse Post genoot hij al populariteit, maar voorlopig is het geduldig wachten tot de Belgen stormlopen voor zijn literair werk. Hij laat er weinig aan gelegen en schrijft gewoon verder, met nu en dan een onderbreking om te reizen. Hij heeft een flink deel van de wereld gezien. En sinds kort heeft hij ook Veto gezien.

De woonst van Jan Brokken ademt de letteren zowel in als uit. Wat wil je als je bij de (Jeroen?) Brouwersgracht leeft, met je huis vol boeken. En wat wil je als de bewoner zich als journalist bekend schreef met tal van literaire portretten. Marquez, Lucebert, Claus, 't Hart, Mulisch, ... hij heeft ze allemaal geïnterviewd op heel persoonlijke wijze: de vorm van het interview geeft weer hoe de auteur schrijft en spreekt. We nemen ons voor dit interview ook zo te verslaan.

«In interviews heb ik soms de schrijfstijl van schrijvers nageboost om aan te tonen dat ze niet alleen zo schrijven, maar dat ze in hun benadering van de wereld ook zo zijn. Daarmee heb ik niet mezelf op de voorgrond geplaatst, maar wel die schrijvers.»

«Ik heb altijd geprobeerd dat mijn interviews verhalen zouden zijn. Je moet altijd de vorm kiezen die bij een gesprek past of bij wat je hebt meegemaakt.»

U gebruikt wel opvallend weinig de vraag-antwoord vorm.

«Die is prima als er werkelijk een konfrontatie is geweest, waarbij het antwoord niet te begrijpen is zonder de vraag. Maar je moet wel elke keer de vorm kiezen, afhankelijk van het materiaal.»

Voor u is journalistiek méér dan doorgave van informatie en weergeven?

«Journalistiek is ook kompositie aanbrengen en er is ook verbeelding voor nodig. Zonder fantasie red je 't echt niet. Ik bedoel: je moet dingen weglaten, andere dingen op elkaar betrekken. Het maakt niets uit of het journalistiek is of literatuur.»

«Voor mijn literair werk maak ik geen gebruik van een schema. Begin- en eindebeeld van een plot komen op eens in de geest. Daartussenin moet je dan wel vaak veranderingen aanbrengen. In dat verband is er een beroemde uitspraak van Tsjechov: wanneer je in het begin van een verhaal een pistool laat zien, dan moet dat ergens halverwege ook afgaan. Punt is dat het bij mij vaak andersom is. Op pagina 80 merk ik dan plots dat ik op pagina 30 het pistool vergat aan te brengen.»

«Als het zo is dat ieder schrijver een sterk en een zwak punt heeft, dan denk ik dat mijn sterk punt mijn kompositie is. Het begint met iets en eindigt met iets en daartussen gebeurt er iets. Het zwakte punt is dat ik soms iets te veel wil. Ik ben nooit tevreden over mijn verhaal, er moet altijd een maatschappelijke achtergrond inzitten. Ik heb ook de neiging om net iets te veel te schrijven.»

Brokken troont ons mee naar zijn werktafel, in de hoek van de woonkamer. Er is opvallend veel orde. Een kaart van Afrika ligt opengevouwen. «Mijn volgende boek is een reisverhaal dat zich afspeelt in Afrika.» Binnen handbereik liggen ook documentatiemateriaal, woordenboeken, schrijfsel met aantekeningen en, enigszins verrassend, een massa langspeelplaten. «Ik werk met muziek, omdat ik er de geluiden van buiten wil mee wegwispen. Elk geluid brengt me aan het fantaseren. Als ik een ambulance hoor passeren, zie ik gelijk een hele moord voor me.» De schrijfmachine staat nog na te glunderen van de pas verrichte arbeid, het blad zit er nog

in. «Ik ben nu bezig aan het einde van het boek. Van dat dessert wil ik helemaal genieten. Daarom schrijf ik door tot het af is en daarvoor wil ik best een hele poos binnenshuis blijven.»

«Ik schrijf van 10 uur tot 16.30 uur. Volgens gewoonte ga ik niet verder vooraleer een blaadje redelijk goed geschreven is. Daarmee wil ik vermijden dat er later te veel doorstrijpingen komen, want dan wordt het zo'n bordel. Dan zie je door al die doorhalingen, door al die lelijke vrouwen dat ene mooie meisje niet meer. Een blaadje moet er dus heel mooi uitkomen, daarom schrijf ik er vaak een versie of 20 van. Van het geheel schrijf ik dan nog eens een versie of 3, 4.»

We begeven ons terug naar de zithoek en passeren daarbij het boekenrek. Daarin staat geen eigen werk, wél alle groten van de wereldliteratuur. Het brengt ons op het volgende gesprekstema: het literair werk van Jan Brokken (De Provincie, roman; De Zee van Vroeger, verhalen) is tamelijk klassiek.

«Ik wil terug naar de klassieke roman, vooral omdat die in Nederland nog niet uitgevonden is. De eerste klassieke romans in Nederland situeren zich na WO II, met een W.F. Hermans en Van Het Reve. Het gekke is dat ze dat weer heel vlug zijn gaan verlaten. De klassieke roman in Nederland is een kind dat nooit is volgroeid. Toen ik begon had ik de behoefte een klassieke roman te schrijven, want dat is eigenlijk in Nederland het experimenteelste dat je kunt doen. Het experiment wordt vroeg of laat, als het goed is tenminste, zélf een verworvenheid. Maar in Nederland blijven de experimentele romans altijd experimenteel. Op die Nederlandse literatuur is op zich eigenlijk niets aan te merken. Ze heeft veel mooie momenten en prachtige pagina's. Alleen, als je naar de roman kijkt, dan neemt die in belangstelling en bewondering een veel minder groot aandeel in dan in andere literaturen.»

We hebben het vervolgens over de impact van de klassieke roman in de letterkunde. Verschillende stromingen en schrijvers worden hierbij genoemd; Brokken looft en hekelt. Een voorbeeld: «Mulisch doet een poging tot het schrijven van een klassieke roman, maar wel een gebrekkige. In 'De Aanslag' is de constructie zo duidelijk dat het bijna een lachertje is. Het is een middelbare schoolier die op een blaadje een roman heeft ontworpen. Normaal ga je als schrijver heel fijntjes verweven. In 'Het Stenen Bruidsbéd' zit Mulisch te breien met 2 opzichtige, dikke wollen draden. Iemand telde in datzelfde boek de woorden die 'lachen' uitdrukken. Het waren er 400. Wat tot het besluit leidde dat dit wel een erg vrolijk boek was.»

«Of ik me kan losmaken van alles wat ik las? Je staat in een traditie en als je daar iets uit meepikt, is dat alleen maar goed. Op voorwaarde dat je het herwerkt op een eigen manier, anders wordt het naäpen. Het is zoals bij de schilders. Op een gegeven moment zijn ze aan het perspectief gaan werken. Toen vonden ze dat het voorafgaande nog niet zo slecht was, dus gingen ze er mee door. Zo heb ik uit de wereldliteratuur een paar dingen opgepikt waarvan ik dacht dat ze nog zo slecht niet waren. Daar moet je gebruik van maken. Anders wordt die hele literatuur steriel en dan heb je er niets meer aan. Als jonge schrijvers denken dat ze daar niets mee te maken hebben, dan is al dat schrijven voor niets geweest.»

«Met de stelling dat alles al geschreven is, ben ik het niet eens. Eliot zei: 'If it is absolute original, it is a bad poem.' Je hebt vaak van die schrijvers die denken dat ze alles al hebben uitgevonden. Dat zijn vaak slechte schrijvers. Marquez zei me: 'Jongen, lees je klassieken.'»

Ze noemden je de Nederlandse Marquez. Toch een bewijs dat je moeilijk van het gelezene kunt losmaken?

«Nee. In 'De Provincie' kreëerde ik een dorp en schreef ik over een moord. Marquez doet dat ook, maar die heeft het op zijn beurt van Faulkner.»

«Het karakter in een boek, de sfeer, de stijl, dat is toch 100% autobiografisch. Daarin kun je je nooit verraden. Een werk moet karakter en persoonlijkheid hebben. Mensen willen wel altijd weten wat autobiografisch is. Welnu, dat is het dan. Wat de rest aangaat, daar zou ik willen verwijzen naar wat Nabokov zei: het is toch veel moeilijker een verhaal te verzinnen, dan gewoon iets weer te geven. De werkelijkheid hoeft niet in de weg te zitten. Ze is gewoon een teveel aan overbodige details.»

«Gewoonlijk is zowat 70% van een werk fantasie. De resterende 30% is dan een tegenslag: ik kan het ook niet helpen dat er nu en dan eens een persoonlijke ervaring mee inglijpt. Maar het opzet is 100% verbeelding.»

«Wat blijft is de verbeelding. Van de dingen die ik heb geschreven, heb ik de indruk dat ik ze ook geleefd heb. Dus heb je twee realiteiten: die waarin we leven en de gefantaseerde. Daar word je op de duur knap gespleten van. Het is een soort schizofrenie.»

«Verbeelden is het weergeven van een bepaalde kijk op de wereld. Voor mij geldt dat de mens eenzaam is en in vele gevallen buiten de gemeenschap staat. Ik voel me ook zo. De meeste schrijvers zijn ballingen. Ze hebben fascinatie, ze worden gedreven door dat ene. Ze doen alles in hun eentje. Haast per definitie, want ze sluiten zich af van de wereld en gaan achter hun bureau zitten. Op de duur word je er wel tureluur van.»

«Natuurlijk bestaat die wereldvisie niet uit één statement. Het is een redelijk samenhangend geheel met onder meer ook nog dood, angst en liefde. Er is ook nog het verwoerden van de rankunde die ik koester tegenover Nederland dat zich op de borst klopt om de eigen tolerantie te roemen.»

«Die kijk op de wereld probeer ik in mijn werk altijd te verstoppen. Mijn eerste punt is dat ik spanning wil oproepen. Ik vind het één van de handikaps van de literatuur van de laatste 20 jaar dat veel schrijvers gezegd hebben: de spanning laten we aan de detectieve en wij gaan ons bezighouden met de serieuze dingen des levens. Een goed verhaal is er één waar je, als je er in zit, niet uitwil omdat je zo heel erg verlang naar de volgende bladzijde. Tolstoj is spanning. Flaubert ook. Maar bovendien wil ik ook weten hoe het afloopt.»

En met Jan Brokken, hoe loopt het daar mee af in de toekomst?

De stoel is van Rietveld, de vulling Brokken.

«Mijn nieuwe roman komt er in maart, tesamen met een bundel muziekinterviews. In september komt de verfilming van 'De Provincie' op de markt. Ja, '88, dat wordt een Brokken-jaar.» «Of ik nog andere genres ga doen, weet ik nog niet. Ik merk dat, als ik loop te denken, ik dat nog altijd in termen van romans doe. Misschien komt er nog wel een filmscenario. Ik hou van film omdat dat het enige medium is waar je nog mag hulen.»

Waarom schrijf je dan nog? Je kunt het toch meteen verfilmen?

«Nee, een boek is het hoogste, omdat het door twee mensen gemaakt is: de schrijver en de lezer. Films zijn voor luiaards, de kijker ziet alles, krijgt alles. Voor boeken moet je je inspannen, moet je je fantasie gebruiken.»

«Soms heb ik wel eens het angstige gevoel dat TV de woordcultuur aan het verdringen is. Dat zou natuurlijk wel weer terug een stap in de richting van het dal zijn, waarin de Europese cultuur zich de voorbije 2 eeuwen bevonden heeft. Een goed boek stemt tot nadenken, maar er wordt niet meer nagedacht. Daarom dat ik bij de uitgever heb voorgesteld een advertentie te plaatsen: 'lees het boek nu, het kan nog net.' Anders zijn alle lezers verpest door de film en zijn ze lui.»

Johan Reyniers
Geert Sels

Kulakkers, Ufsallers, LUC'ers!

Misschien kom jij ook uit een van die illustere kandidatuurkampussen als daar zijn de Ufsal, de Kulak of de LUC. Dan ben je als eerste lissus dus nieuw in Leuven en ken je hier je weg niet. Als je die in die eerste weken nog steeds niet gevonden hebt, dan hebben wij de oplossing voor jou: je kan op vertoon van je studentenkaart bij ons in de 's Meierstraat 5 een fraai boekje komen afhalen dat je wegwijs maakt in Leuven. Dat boekje heet "Vademekum voor Studenten KU Leuven" en is het neusje van de zalm.

Rechtzetting

In het interview met prof. Herman Servotte van vorige week is een kleine fout geslopen. Servotte had het toen over ene Leo de Dertiende, paus in de vorige eeuw en naar men zegt heel konservatief. Blijkt dat je vergissing te zijn. Leo de Dertiende voerde immers een sterk liberaal beleid. De naam van de paus die Servotte wel bedoelde luidt Pius de Negende. Ook hij vergeerde in de vorige eeuw, en naar verluud was dat paus een conservatieve paus!

Donderdag 29 okt. 20.30 u Huis Van Chièvre, Groot Begijnhof

ADRIAAN VAN DIS

JAN BROKKEN

Organisatie & inlichtingen: V.Z.W. Behoud de Begerete, Parkstraat 189, tel.: 22.72.73

Voorverkoop: **METROPOL** Oude Markt, tel.: 016/23.41.57

UITGEVERIJ
KRITAK
MEULENHOF

Veto

Standaard
Boekhandel

Alain Populaire met zijn danseressen Claude Sorin en Isabelle Diemont.

(Foto Koen Van Muylem)

Veto sprak met Alain Populaire

"Nadir is niet meer dan een vonk in de absolute nacht"

Alain Populaire ("C'est mon vrai nom, je suis né avec ça. Ca a été très dur à porter, très longtemps") brengt vanavond en morgen in de Vlamingenstraat *Nadir*, de eerste creatie die hem in Vlaanderen gevraagd wordt. Populaire is een kalme veertiger, die heel goed weet wat hij wil. Hij aarzelt zelden als er een vraag gesteld wordt, en onderbouwt zijn stellingen zorgvuldig, daarbij puttend uit eeuwen geschiedenis en verschillende filosofische tradities.

Veto sprak met Populaire in zijn huis net buiten de Brusselse Kleine Ring; een oud herenhuis dat rust en "cultuur" ademt. Vooraan ligt de grond bezaaid met CD's, in de veranda vol licht achteraan staat een lange werktafel vol notities. Populaire gaat rustig zitten, de twee danseressen die *Nadir* zullen brengen wachten in de keuken: "On a tout le temps."

Veto: Het Théâtre Impopulaire bestaat dit jaar precies 10 jaar. Hoe zijn uw relaties met het Ministerie van Cultuur?

Populaire: (droogjes) "Uiterst slecht."

Veto: Dat ontmoedigt u, veronderstelt ik.

Populaire: "Dat zou me ontmoedigen, als ik iets anders zou kunnen verwachten. De Conseil supérieur de l'art dramatique stelde dit jaar een aanzienlijke verhoging van onze subsidies voor. De werkelijke verhoging stond daarmee hoegenaamd niet in verhouding. We zitten nu met een tekort van 3 miljoen en de onmogelijkheid om geplande voorstellingen te brengen. We kunnen alleen nog op toernee gaan: alle groepen die je met ons kan vergelijken hebben wel een vaste zaal gekregen."

KLAPSTUK 87

"Daar zijn twee redenen voor. Ten eerste hebben we nooit goede relaties onderhouden met de politieke macht; ik heb naar het schijnt een slecht karakter. Ten tweede kan je onmogelijk de strengheid van een artistieke lijn rijmen met de soeplesse en de handigheid die je in de politiek nodig hebt."

"Ik zie helemaal het nut niet in van een compromis voor ik dood ben. Dat lijkt me to-taal overbodig."

Veto: Tegelijk moet het toch goed doen om op het Klapstuk gevraagd te worden.

Populaire: "Dat heeft me veel plezier gedaan. Eerst omdat het toch een festival

van hoog niveau is, dat zelfs door de Franse en internationale pers gewaardeerd wordt. Men is er streng in wat geëist wordt, zonder formele a priori's, wat goed is. Bovendien kwam het voorstel voor de creatie toen wij het heel moeilijk hadden. Ten tweede: bij Klapstuk liet niet alleen het geld. Ikzelf verkiest de gevoeligheid en de intelligentie. Ik heb veel gevoeligheid en intelligentie ervaren in Leuven, op alle niveaus."

Veto: Waarom noemt een teatergezelschap zich "Impopulaire"?

Populaire: "Dat komt uit een zinnetje van Ionesco: "Seul le théâtre impopulaire a des chances de devenir un jour populaire, car "populaire" n'est pas le peuple."

"Die beginoriëntatie - heel elitair - ga ik nu nog niet ontkennen. Je kan sociaal elitairisme en een elitairisme van de veel-eisendheid onderscheiden. Dat eerste heeft te maken met geld, macht ... Het tweede, wat ik beoefen, betekent dat je van elk mens het beste eist wat in hem zit, dat staat lijnrecht tegenover de groeiende diktatuur van het getal, het aantal."

Veto: In uw eerste stukken maakte u meer theater, terwijl u nu geëvolueerd bent naar dans.

Populaire: "Er was een evolutie, en nu is er een parallelisme. Het eerste stuk dat ik maakte, toen ik 30 was, was een tekst-stuk van Gaston Compère. Toen zag ik Kantor, en daar heb ik in twee uur tijd alles geleerd wat ik nu over het theater weet. Daarna schreef ik *Ame*, en toen ik dat onlangs opnieuw bekeek op video, zag ik dat het alles bevat wat ik nu ook gebruik: de langzaamheid, stilte, het publiek als personage. In *Ame* zat er een tekst van 10 minuten over de dood, in complete duisternis: er zijn mensen flauwgevallen, er werd geroepen, gevochten om buiten te geraken..."

"*Ame* bevatte literaire teksten (geen dialogen) en muziek. In *Lagune* (het volgende stuk) was er al geen tekst meer: het ging over eenzaamheid in beterschap. Het volgende, *la Fosse*, ging over de dood en dat werd een heel morbide

stuk, omdat mijn vader tijdens de repetities ervan gestorven is. Dat bevatte wel nog geluiden, geen muziek."

"Ik zat toen al heel dicht bij de dans, geen mime, en in *Hiat* was er geen tekst, geen muziek. *Nadir* ligt helemaal in die lijn."

Veto: Geloof u dan niet meer in de muziek of in de taal?

Populaire: "Toch wel, want naast mijn teaterwerk schrijf ik nog, doe ik nog traditionele stukken. Volgend jaar breng ik een stuk van Thomas Bernhard - ik wou dat dit jaar niet doen in het kader van Europa. Ik schrijf nog muziek, essays. Alleen zuivere choreografieën breng ik niet meer. Dat is archaisch: het formalisme en de retoriek spelen er een te grote rol."

Veto: Hoe verschilt uw werk dan van zuivere choreografie?

Populaire: "Dat is bijna formele logika, zo'n vraag. Ik definieer geen grenzen, wel de eigenschappen van het een en van het ander. De choreografie is in essentie schatplichtig aan de muziek: ze past er dus perfect bij, maar ze past niet bij het lichaam. Toegegeven: het genie overstijgt die grenzen. Als ik iets van Anne Teresa De Keersmaecker zie, dan vervalt dat bezwaar: zij staat erboven."

"Wat ik doe heeft als basis de emotie. Ik leg alleen een kode op, een soort woordenschat. Maar heel elementair, zodat de vertolker die kan verrijken op basis van wat hij of zij zelf heeft meegeemaakt. Ik werk zorgvuldig, maar ik ontwinkel het gegeven emotioneel, organisch en willekeurig."

"De muziek is heel jong, de taal is ik heel wat ouder. Achter elk woord verborgt zich een hele reeks verborgen

betekeningen. Het woord weegt veel zwaarder dan wat je in een tekstanalyse kan reveleren. Het zuivere geluid, of het gebaar heeft een nog veel grotere voor-geschiedenis, die van *l'animal humain*. Er is een angstaanjagende emotionele background die je niet rationeel kan beheersen zoals de muziek. Je moet daar intuïtief op af gaan."

Veto: De toeschouwer moet bij u een deelnemer worden.

Populaire: "Ja, een passief deelnemer. Een deelnemer met de ziel."

Veto: Lukt dat, denkt u?

Populaire: "Dat denk ik niet, dat weet ik zeker. In al mijn voorstellingen zit er in het begin een *mise en condition*. Het metabolisme wordt vertraagd, psychologische barrières verlaagd."

"Er zijn mensen die niet van mijn voorstellingen houden, en weerspanning blijven tot de laatste minuut. Die gaan vaak weg. Bij mijn laatste stukken is het heel zelden gebeurd dat iemand luidop zijn ongenoegen liet blijken. Wie het echt niet uithoudt, verlaat diskreet de zaal: ze voelen dat er iets ritueel, mis-schieten met een groot woord heilig aan het gebeuren is."

"Ik behandel steeds metafysische te-ma's. Ik heb geen zin om me in "lichtheid" te begeven. Ontspanning is iets dat me doet rillen. Ik kan het verdragen, maar ik voel me niet geneigd om het te brengen."

"Bij mij gaat het om kunst als heilige handeling. De mensen voelen dat ook. Ik denk dat er weinige periodes in de geschiedenis geweest zijn waarin de mens zo systematisch vernield werd. Van de mens wordt niet het beste in ze gevraagd, ze worden als robotten of debielen gebruikt. Hun werk is idioot, repetitief en vulgair."

"Ik wil de mensen niet "mêter" zien geven, maar de ziel moet zich wel af en toe eens kunnen voeden. Ik zou graag ooit eens vijf minuten maken die zo mooi zijn als een sonate van Bach, en even spiritueel."

KLAPSTUK 87

Veto: U bent niet gelovig, maar men praat wel veel over Zen als men het over u heeft.

Populaire: "Dat is waar, maar ik denk dat het een vergissing is. De ernst van Zen is niet *ma tasse de thé*, met of zonder ceremonie. Ik voel me dichter bij bepaalde Chinese dichters staan, of de Stoïcijnen, of Nietzsche. Het gaat hier echter niet om geloven, maar om affiniteiten."

"Er is waarschijnlijk maar één top, maar er zijn zoveel wegen om die te bereiken als er mensen zijn. Ik neem een klein wegje; wie de autoweg neemt, verdwaalt."

Veto: U ontvlucht dus niet de wereld?

Populaire: "Eerst en vooral is dat de Westerse visie op Zen. Het doel is in de wereld zijn, maar op een transcendente manier. Je bent op een absolute manier in de wereld. Je mag hem niet analyseren, dissekeren. Om in de wereld te zijn, moet je er een afstand af blijven."

Veto: Op het Klapstuk brengt u *Nadir*. Het *nadir* is het punt tegenover het zenit, het ligt tegenover onze voeten.

Populaire: "Het nadir komt overeen met een periode uit mijn leven en werk toen door een ongeluk van een van mijn danseressen heel de groep zich in een moeilijke situatie bevond. ik heb heel toen zelfs gedacht om ermee te stoppen. Ik zat toen op het diepste punt, het nadir."

"Als reactie heb ik dit stuk gemaakt, als een beweging die je maakt op de bodem van een zwembad om terug te keren naar de oppervlakte."

"Het tema is de dubbele afwezigheid: je leeft maar één leven, en je bent geschieden van je medemens. De mens is een sociaal wezen, maar je voelt je volkomen alleen. Dat verbindt ik met het noodlot, de ziekte en de dood."

Veto: *Nadir* is dus een somber stuk.

Populaire: "Ik zal een beeld geven: ik heb de indruk dat de wereld nacht, absolute nacht is. De mens steekt zo nu en dan een kaars aan. Ik steek ook soms een kaars aan, of soms is het maar een vonk. *Nadir* is meer een vonk dan een kaars. (aarzelt even) Het is een redelijk harde voorstelling, er is weinig plaats voor hoop, geluk. Er is er, maar weinig ..."

"De wereld biedt de mens tegenwoordig alleen maar valse beelden van geluk. Ik denk dat als iedereen 10 minuten per dag aan zijn dood zou denken, men veel gelukkiger zou zijn, hoe paradoxaal dat ook klinkt. En hij zou vooral heel wat minder stomiteiten uihalven."

"Ooit vroeg men aan Beckett waarom hij schreef. Hij zei dat hij voor niets anders deugde. Ook ik doe daarom wat ik doe. Ik wil de mensen niet deprimeren, ik wil ze alleen zichzelf laten zien. De ware problemen zijn niet om de vier jaar een nieuwe wagen kopen, of een vakantie aan de Costa Brava, of dit krapuleus politiek systeem vervangen door dat krapuleus systeem."

"Het doel van het leven is te slagen in de tijd, de middelen en de relaties die je zijn toebedeeld. Daarom gebruik ik die traagheid, stilte: de wereld is snel en luid."

"De mensen zijn gekonditioneerd: ze slikken alles en ze denken dat ze leven. Ik vind het leven een reeks "voorwerpen" tussen twee haakjes: in het hospitaal worden die geopend bij de geboorte, en bij de dood gesloten, opnieuw in een hospitaal."

"Eén ding in Zen neem ik wel over: als de persoon in meditatie even de aandacht laat verslappen, komt de meester en tikt hem met een stokje uit hout op de schouder, heel droog en kort. Gewoon om de aandacht opnieuw te wekken. Wel, ik probeer de aandacht van de mensen wakker te maken."

Koen Van Muylem

wie acco troeft wint altijd

wetenschappelijke boekhandel
papierhandel
kursusdienst
kantorhandel
voordeelboekhandel
kopiedienst
uitgeverij
drukkerij

acco academische coöperatief

Das Glas im Kopf wird vom Glas

Symmetrie op zoek naar het Hoge

Jan Fabre is een raar en onvoorspelbaar iemand. Als grafisch kunstenaar beantwoordt hij nauwelijks aan wat je van zeg maar een schilder of tekenaar verwacht. Als regisseur en choreograaf is hij ook een buitenbeentje. In het begin van de jaren '80 werd hij opgemerkt met "Theater geschreven met een K is een Kater", en deel 2 en 3 van wat later zijn teatertrilogie is gaan heten, deden zo mogelijk nog meer stof opwaaien. Zowel "Het is theater zoals te voorzien en te verwachten was" en "De macht der theaterlijke dwaasheden" waren controversiële voorstellingen en lokten vaak extreme reacties uit.

En nu is er de opera. In 1992 zou de trilogie "The Minds of Helena Troubleyn" af moeten zijn, volgend jaar al deel 1, "Das Glas im Kopf wird vom Glas". Op de Documenta van dit jaar gingen de dansfragmenten uit deze opera in première, en 23 en 24 oktober brengt Klapstuk 87 ze in de Stadsschouwburg.

Die dansfragmenten zijn dus eigenlijk geen voorstelling op zich, en vaak merk je dat ook, omdat heel wat dingen die op scène gebeuren, uit hun kontekst gerukt zijn en zo "onverklaarbaar" lijken. Maar tegelijk is *Das Glas* toch ook een heel sterke voorstelling, die - raar eigenlijk - enorm op je gevoel inspeelt en inwerkt en zo een bijna louterende ervaring wordt.

Heel de voorstelling is in feite één grote paradox, en uit de spanning tussen al die polen komt ook de kracht van *Das Glas*. De choreografie - het gaat inderdaad om zuivere dans - valt duidelijk uiteen in twee delen, een lang "stil" deel en een korter tweede deel op muziek van Henryk Mikolaj Górecki (Polen, 1936).

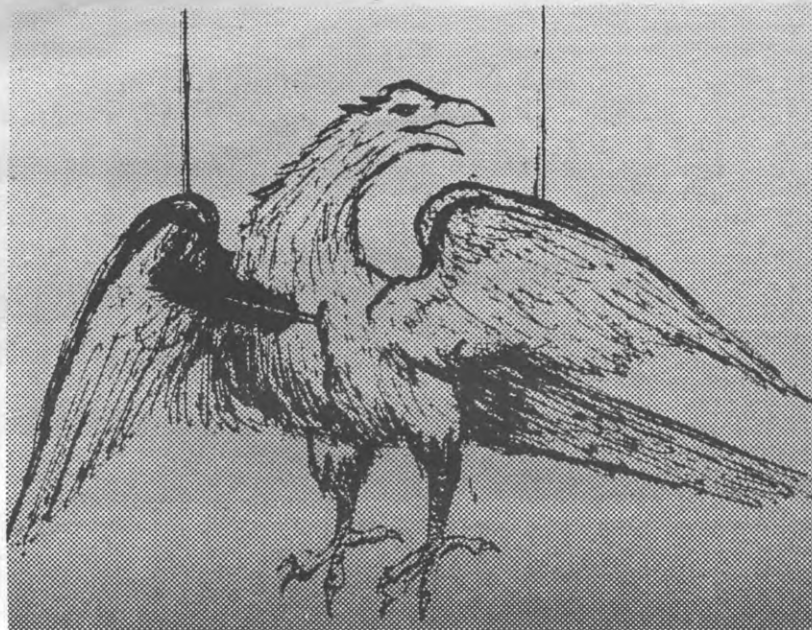
Ondanks zijn bokkesprongen blijft Fabre Fabre, en komt de voorstelling traag op gang. Raadsel nummer één: zes ridders in harnas komen op en voeren trage, symmetrische bewegingen uit. Die symmetrie zal de choreografie blijven bepalen: een bepaald patroon wordt opgebouwd door twee dansers, herhaald of gevarieerd, en daarna overgenomen door de anderen. Saai, maar fascinerend. Ze verlaten de scène, twee "ridders"

blijven achteraan op een stoel zitten, star voor zich uit kijkend. Op een verhoog in het midden van de achterwand staat een naakte vrouw - ze draagt enkel balletschoentjes - met haar rug naar het publiek. Die vrouw (Els Deceukelier) is Fressia, de dochter die Helena Troubleyn alleen in haar fantasie heeft. De mensen zeggen dat Helena gek is - voorlopig krijgen ze gelijk: de vrouw op het verhoog heeft niets te maken met wat onder haar gebeurt. Nu en dan komt ze met een borstel het haar.

Na de ridderscène kruist een man van links naar rechts het grote podium, langzaam, terwijl hij een lied zingt. Wie is hij? Waarom zit er een levende uil op zijn schouders? Waarom kijkt hij om? Wat is zijn relatie met Fressia? Die vragen krijgen pas een antwoord in de integrale opera. Nu zie je enkel de man, maar voel je wel de kracht die van hem uitgaat. Het is me een raadsel hoe Fabre zijn akteurs zo beheerst en "sterk" maakt.

Wegvliegen

Deel 1 wordt besloten door het *corps de ballet* van 8 jonge vrouwen, die in

bic-blaauwe bijna Mao-kostuumpjes dansen op de stilte. Repetitief, traag en "begrensd": hun handen zitten vast voor hun lichaam in de balletmuiltjes. Als vogels waarvan men de vleugels geknipt heeft. Bij de Belgische première in de Munt werd in het begin nogal slordig bewogen, maar op dit punt werd de perfectie bereikt. De scène leek wel in twee gesneden, de ene helft het spiegelbeeld van het andere.

Als overgang naar het deel met muziek fungeert een bevreemdende scène waarin twee meisjes de haren van de ridders wassen. Een ritueel maar toch ook bijna komisch tafereel. Het moet gezegd worden dat op dit punt van de voorstelling een deel van het publiek de typische Fabre-kriebels kreeg: opvallende kuchjes, commentaar, luidruchtig het hazepad kiezen... Even later wordt een hele hoop scharen aan touwtjes neergelaten, Fressia heeft zich intussen omgedraaid, de vrouwen trekken hun

dansmuiltjes aan.

De muziek van Górecki, zijn *Symphony of Sorrowful Songs*, creëert samen met de belichting een heel andere sfeer. De blauwe achtergrond is nu fel belicht, en je ziet duidelijk een vogel die richting wolven vliegt. De danseressen hebben nu de handen vrij, waardoor ze veel wijdsere bewegingen kunnen maken. Herhaaldelijk maken ze gestileerde bewegingen als wilden ze wegvliegen. In pogingen om over dit tweede deel te praten, moet je wel op metaforen als onthefend, bevrijdend en "hemels" boksen. Dat terwijl er op de scène alleen maar bewegingen (zeg maar rotaties en vektoren) te zien zijn. De muziek wil je de dans anders doen zien, en de dans schijnt zich te verzetten, maar ook niet echt... Zo nu en dan brengt Fressia vaar naar verhoog in een wijds gebaar een haarborstel (uit deel 1) en een schaar (uit deel 2) bij mekaar. Ze lijkt nu niet

meer onthecht van het gebeuren beneden haar, ze schijnt het te dirigeren.

De teaterproducties van Jan Fabre waren een feest voor het oog en voor het verstand. Hij deed je denken, en ging daarbij zowel subtiel als gewoon shockerend te werk. *De Macht* was een koude douche, een voorstelling waar je weken en maanden later nog niet "klaar" mee was. *Deze Das Glas im Kopf wird vom Glas* laat niet die indruk na, maar spreekt je aan op een ander niveau. Zuiver academisch stelt Fabre natuurlijk weer heel wat codes en gegevens in vraag en ondergraaft hij een paar eeuwen traditie. Maar dat lijkt me bijkomstig geworden: *Das Glas* wil vooral een *au-dela* tonen, stemmingen en emoties suggereren. Het gaat over mensen en alles wat boven ze ligt dat ze nooit zullen begrijpen.

Koen Van Muylem

"Alchemie"

Projekt toont knap gebouw maar matige voorstelling

Eén van de avontuurlijkste initiatieven van Klapstuk 87 is zeker het project "Alchemie". Het project is eigenlijk zowel een artistiek als een (kultuur)politiek *manifest*. Artistiek gezien gaat het om het bijeenbrengen van verschillende choreografen en beeldende kunstenaars die een Alchemistisch brouwsel zouden klaarmaken. Alchemistisch is echter ook de lokatie: het Arenberginstituut, een tamelijk vervallen, maar niettemin bijzonder boeiend universiteitsgebouw dat vroeger onder meer scheikundelaboratoria bevatte. Hier zou 't Stuc graag - na verbouwingen - met haar hele hebben en houden haar intrek nemen.

Het gebouw ruikt nog steeds naar de chemische rommel. De labo-tafels zijn nog in vrij vervallen staat aanwezig. Verder is gebouwd een gigantische doolhof. Hierin rondlopen en rondkijken: dat zou je echt eens moeten kunnen doen.

Rondlopen en rondkijken kan je nu echter tijdens de voorstellingen van Alchemie. Een gids neemt de toeschouwers

mee door verschillende ruimtes, gangen en hokjes. Onderweg staan kunstwerken, video-installaties enzomeer. En op vier plaatsen houdt de groep halt: hier heeft telkens een choreografie van een klein halfuurtje plaats.

Die choreografieën zijn echter van ongelijke kwaliteit. Om te beginnen is er een solodans van Rosette De Herdt, gedanst in het imposante laboratorium in de kelder van het gebouw. De kranen lopen er nog, en De Herdt maakt dankbaar gebruik van de mogelijkheden die de installatie haar biedt. Later - bij het doornemen van de brochure die we na afloop kregen - bleek de voorstelling nogal zwaar tematisch geladen. De zeven metalen van de Alchemie bleken een inspiratiebron voor de muziek, die onder andere met Tibetaanse Schalen gemaakt werd. "Deze schalen zijn uit zeven verschillende metalen vervaardigd, goud voor de zon, zilver voor de maan, kwik voor Mercurius, koper voor Venus, ijzer voor Mars, tin voor Jupiter en lood voor Saturnus". Niet onaardig, dit stuk, maar toch niet direct een voltreffer.

Platel

De volgende twee voorstellingen hebben enkele sterke momenten, maar lijken mij over het algemeen genomen te oppervlakkig om echt te kunnen boeien. Inés

Verhoye bracht, in samenwerking met Pascal Crochet, een stuk in vijf scènes. Ze zijn gebaseerd op enkele korte alchemistische teksten. Verhoye en Crochet hebben het hen opgelegde thema dus wel erg letterlijk genomen en dat is misschien niet zo'n vruchtbare aanpak. Het lijkt allemaal wat steriel, bloederig ook, terwijl daarvoor niet het juiste klimaat gekreëerd kan worden.

Ook Ria Decorte kon niet overtuigen. De ruimte die zij ter beschikking heeft, staat bol van de mogelijkheden, en het is toch een pluspunt dat er op dat punt wel enkele geslaagde ingrepen gedaan zijn. Ook het inhuren van het saxofoonkwartet Saxioma is, gezien het galmen van de ruimte, een goede keuze geweest. Maar choreografisch mist het geheel wat samenhang.

Van een totaal ander niveau is het stuk van Alain Platel. Platel laat 1 balletdanseres en 4 mannen in witte onderbroek op de scène paraderen. De voorstelling is dolkomisch, zodanig zelfs dat je aanvankelijk vreest dat de zaak zal ontsporen. Maar dat gebeurt niet. Eigenlijk is dit een brok slapstick van de beste soort. De danspassen en bewegingen worden bovendien zeer sekuur uitgevoerd. In het geheel van Alchemie, dat mij globaal genomen veel te ernstig en zwaarmoedig overkomt, is dit stuk van Alain Platel veruit het beste element. Het torent er gewoon bovenuit.

Lijm

Tegelijk is daarmee geïllustreerd dat Alchemie helemaal niet het samenwerkingsverband geworden is dat Michel Uytterhoeven (als opdrachtgever) graag had gezien. De kunstenaars hebben gewoon het thema in een eigen bijdrage verwerkt. Dat geldt ook voor de beeldende kunst van Philippe Tonnard, Bob Verschuere (een aardige installatie met omgekeerde takjes in een grote cirkel) en Sven Use, voor de video-installatie van

Rosette De Herdt in het laboratorium van het Arenberginstituut (Foto Hendrik Delagrangé)

Walter Verdijn en voor de performance van Trudo Engels.

Een geheel is Alchemie dus helemaal niet. Op het einde van de in totaal toch minstens twee en een half uur durende rondleiding wordt nog een poging on-

dernomen om het geheel tematisch aan te lijmen, maar veel betekenis heeft het allemaal niet. Een mooi einde, dat wel, en bovendien krijg je er nog een verrassend bovenop.

Didier Wijnants

Holland & Houston-Jones

Het voordeel van de twijfel

De kortadigheid van de Amerikaanse inspiratie in-dachtig had Michel Uytterhoeven van Fred Holland en Ishmael Houston-Jones een avondvullend programma geëist. Daarom werd hun creatie *The Onyx Table* (zie ook de vorige Veto) voorafgegaan door twee soli, *Shedding Skin* en een deel uit *The End of Everything*, en gevolgd door *How to Pray for 21*. Het publiek reageerde bijzonder lauw op wat de première bood. Niet helemaal terecht – zo leek het ons tenminste.

Fred Hollands solo *Shedding Skin* deed heel sterk aan een geboorte denken: in een rechthoekig ondiep bad ligt een man, het lichaam samengegoten. Terwijl Gregoriaanse muziek klinkt, be-

weegt hij langzaam. Eerst strekt hij zich, in tweede instantie staat hij ook op. Het subtiel variërend lichtbeeld aksenteert het groei-tema met een knappe vondst: de weerspiegeling vanuit kikkorsperspektief van de man in de waterbak. Samen met de lichaamsbeheersing van Holland en de bevreemdende Gregoriaanse gezangen zorgde dit voor een beklemmende sfeer.

Ishmael Houston-Jones' solo was een ontgoocheling: een onsamenvangende tekst werd begeleid door potsierlijke bewegingen in een dom kostuum: een korte broek met wit hemd. Onbegrijpbaar, noch rationeel, noch associatief.

Schorpioen

The Onyx Table dan, de creatie voor Klapstuk en 't Hoogt. Gegroeid uit de ervaringen en de improvisaties van Natasha Kempadoo en Josepha Dumatubun, werd het een voorstelling zonder verhaallijn. Enkele thema's kon je wel onderscheiden – geboorte, man-

De pers was hen over het algemeen niet gunstig gezind, de dames Kempadoo en Dumatubun. Sammy dacht daar anders over. (Foto Koen Van Muylem)

nen (haat), macht en seks, enzovoort. De twee Nederlandse vrouwen zijn "sterk" en je voelt heel vaak dat ze niet zomaar een rol spelen. Het werkproces en hun persoonlijk verleden hangen er steeds boven.

De belichting was sober, maar had impact. Dat daarbij de zaal goed gebruikt werd, pleit voor de inventiviteit van Peter Misotten, bijvoorbeeld bij de openingsscène waar licht door het zijraam naar binnen viel.

Revolutionair of vernieuwend was

The Onyx Table niet, maar het had iets. Ondanks verschillende storende dode momenten krijgt het van ons het voordeel van de twijfel.

Na de pauze brachten de heren een werk van vorig jaar, *How to Pray for 21*. Het begint allemaal nogal luguber, met het verhaal van een vrouw die aan flarden is gereten bij een ongeluk. De dood blijft heel het stuk door aanwezig, nu eens op de voorgrond (de tekst over de schorpioen), dan weer minder evident in bepaalde beelden en scenische

opstellingen. Je kreeg zowel clichés te horen en te zien, als meer originele beelden en vondsten. De globaal-indruk was positief, alleen al door het perfecte paar dat deze acteurs vormden.

Een "makkelijke" avond was het zeker niet, en misschien verklaart dit gebrek aan houvast dat het werk van de choreografie biedt het geringe succes. Als het narratieve verdwijnt en niet vervangen wordt door een wervelende beelden-vloed sla je snel aan het twijfelen.

Koen Van Muylem

10 jaar Stuc

vervolg van p. 1

rektor Dillemans, voor een publiek van voornamelijk buitenlandse studenten onder meer sprak over de culturele uitstraling van de KU Leuven. Daarbij had u het over het Universitair Koor en het Universitair Harmonieorkest, maar met geen woord repte u over 't Stuc. En dit op nauwelijks 14 dagen van de start van het internationaal dansfestival." Met andere woorden: meent u wel wat u hier net komt te zeggen?

Typisch was ook de waslijst van geadresseerden voor subsidie: in de eerste plaats was er natuurlijk de universiteit die gevraagd werd zowat 2 miljoen meer subsidie aan 't Stuc te geven. Dat geld zou – zoals de zaken nu staan – moeten komen uit de sociale sector, een sektor die de laatste jaren al serieus heeft moeten inleveren. Het lijkt mij dus nogal arrogant om in die richting te denken. Maar misschien wil 't Stuc wel weg uit die sociale sector. De organisatie wil blijkaar ook structureel een andere weg bewandelen: Verbergt vindt de vertegenwoordiging door studenten niet aangepast. De *Stuc-leden* moeten volgens hem

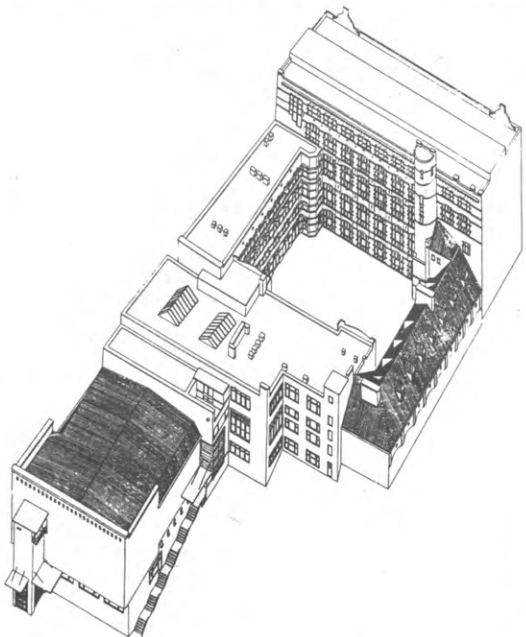
beslissingsrecht hebben op de Algemene Vergadering van Kultuurraad. Een uitspraak die toch enkele vragen oproept in verband met de oorspronkelijke bedoeling en de feitelijke ambities van de Kultuurraad der Leuvense Studenten 1977.

Tweede geadresseerde was de Stad Leuven. In haar eigen stadsschouwburg werd de Stad Leuven verweten nagevoeg geen tegemoetkoming te doen aan het adres van 't Stuc. "Negeert deze stad deze belangrijke culturele exponent?" Minister Dewael, derde potentiële geldschiet, stuurde verontschuldigend zijn kat.

Totta

Tussendoor had Michel Uytterhoeven, initiatiefnemer van *Het project Arenberg*, ook de brochure voorgesteld waarin het hele opzet uit de doeken gedaan wordt. Een fraaie brochure waarin duidelijk veel werk gekropen is. Die ene tekening die op zijn kop staat nemen we er dan maar bij. Een analyse van het project krijg je wellicht één van de komende weken.

Didier Wijnants

"LES LOUVES/PANDORA"

Ergens heb ik gelezen dat het duo of de *pas de deux* een veel te eenvoudig gegeven is voor Jean-Claude Gallotta – hij heeft drie mensen nodig. Pas dan kan je gaan spelen met aantrekking en afstoting, geïntreger en koalievorming, macht en onderwerping.

In *les Louves et Pandora*, de openingsvoorstelling van dit Klapstuk 1987, worden twee trio's gedanst, een eerste met twee vrouwen en een man, het tweede met twee mannen en één vrouw. De link tussen beide choreografieën is een zekere Christophe Lemme die zich twee bizarre driehoeksverhoudingen tussen zijn dansers herinnert. Daarom ook staan ze in het begin met zijn zessen op het podium, en verdwijnt het tweede trio pas nadat het eerste verhaaltje op gang komt.

Gallotta had nooit zijn *Daphnis & Chloé* mogen maken, want dat is de norm geworden waaraan je zijn nieuw werk afmeet. En dan valt *Les Louves et Pandora* echt wel tegen. Niet alleen omdat het kwa bewegingsidoom en dramatische structuur niets toevoegt aan het oude trio, want op zich is dat geen bezwaar: als iets goed is, mag het gerust opnieuw gebruikt worden.

Nee, *Les Louves et Pandora* ging gewoon heel zelden naar het hart, en ook de dans wist niet steeds te boeien. *Les Louves* zat vol dode momenten ondanks het feit dat de dansers heus wel hun vak kenden en "geëngageerd" dansten. De man mocht kiezen tussen een hoogbenige, zwarte nylon nymfomane en een wat artificieel brave mevrouw met een blonde pruik. Een zware keuze, zonder twijfel, en de twijfels, passies en vreugdemomenten wisselden mekaar dan ook af met de regelmaat van een klok. Torgue speelde gevoelig zoals altijd piano, de belichting was knap, de geluidsband overveldig. Maar toch... geen vonk.

Na de pauze ging je meteen op het randje van je stoel zitten bij de eerste minuten van *Pandora*: een mooie jonge vrouw wordt achternagezeten door het hele dorp en ze laat het zich welgevallen. Heerlijk. Twee mannen blijven uiteindelijk over, twee broers op leeftijd. *Pandora* is een stuk licht-

maar de choreografie was te zwak om zo'n aanval van binnenuit te overleven.

De dans in *Pandora* was zeker inventiever, onder andere een schitterende bed-scène, maar die op zich geweldige flarden werden nooit een homogeen geheel dat je boeide of meesleepte. Beide trio's liepen uit op een ietwat ambiguë konklusie, een soort gelatenheid die vooral identiteitsverlies scheen te suggereren.

Het publiek reageerde entoesiast op de twee trio's en bedacht Gallotta (die zelf ook een rolletje speelde - hij bracht de horens aan...) en zijn dansers met een minutenlang applaus. (KVM)

Met z'n drieën in bed: duidelijk één tevel.

Veto sprak met Jean-Claude Gallotta

“Na Cunningham kan je van niets anders meer houden”

Omdat het Klapstuk je niet alleen naar voorstellingen wil laten kijken, maar je aan het denken over die voorstellingen wil zetten, zijn er ook dit jaar “conversation pieces” georganiseerd. Vorig Klapstuk was het Steve Paxton die de gesprekken leidde, dit jaar is het opnieuw een Amerikaan, namelijk Marda Kirn, die de choreografees aan de tand voelt.

Haar debuut, het gesprek met Jean Claude Gallotta en bijna al zijn dansers, was niet bijzonder geslaagd te noemen. Bij elke vraag zat Gallotta charmant te knikken, omdat daarna ridderlijk toe te geven dat hij er geen moer van gesnapt had. Hij antwoordde na het ingrijpen van de tolken wel gevat, maar dan scheen mevrouw Kirn niet alles begrepen te hebben. Dat neemt niet weg dat er wel wat te rapen viel die middag, en daarna kon Veto alle overblijvende vragen aan Gallotta persoonlijk kwijt.

Marda Kirn was vooral geïnteresseerd in de manier waarop Gallotta zijn personages en choreografieën creëert, gefascineerd als ze was door de complexiteit van zijn werk. Dat varieert van stuk tot stuk, aldus de leider van de Groupe Emile Dubois, maar er wordt altijd door heel de groep samengewerkt. Alles groeit uit de repetities, die zelf improvisaties zijn naar aanleiding van een titel of van een idee.

Vaag maar interessant is Gallotta's visie op het “centrum” van een werk: eens je daar bent, en dat kan je alleen maar voelen, kan het niet meer fout gaan. Dat centrum kan met de tijd vervagen, maar bij een reprise van een ouder werk moet het weer opgespit worden uit la *mémoire du groupe*. Dat lukt meestal, het is alleen een kwestie van tijd.

Noch de nostalgie, noch het sentiment wil Gallotta aanvaarden als vectoren van de kunst: ze leven in de kunst, maar ze mogen niet gebruikt worden om die kunst te laten overleven: alles gebeurt in het heden.

Hetzelfde geldt voor de reprise van *Les Survivants*: volgens Torgue (Gallotta's pianist) is “het hart” er nog steeds, maar moet je niet naar de vertolkers van vroeger gaan zoeken. Die zijn namelijk al te veel veranderd door de stukken die er tussenin liggen. Gallotta bekijkt het natuurlijk vanuit het standpunt van de choreograaf die het geheel moet beoordelen.

Gallotta: «Ik werk echt als een wetenschapper in zijn laboratorium. Wij heb-

KLAPSTUK 87

ben alles hernemen: de dans, de video, alles wat er gemaakt is. De dansers begonnen weer van nul, er zijn er intussen ook enkele andere bijgekomen. Ik bekeek een eerste versie van die nieuwe groep, en zag wat er goed was en wat slecht vergeleken met het oude stuk.»
«Eerlijk gezegd verandert er heel weinig. Dat komt doordat ik heel hard mijn best doe om geen medieuze stukken te maken, of klassieke, maar *authentieke*. Zoals dure leren schoenen: zelfs na de winter zijn ze nog goed.»
«In de details zijn er heel wat veranderingen, maar zelfs iemand die de oude versie goed kent, ziet ze niet.»

Verschrikkelijk

Veto: Door uw manier van werken wordt een bepaalde danser toch moeilijk vervangbaar. Is het dan geen ramp als er iemand ziek is, of zelfs de groep verlaat?

Gallotta: «Mijn dansers spelen altijd zichzelf. Maar “zichzelf” wil eigenlijk niets zeggen. Je verandert steeds, maar dat is precies jezelf zijn. Je moet steeds in

verandering zijn.»

«Als er iemand weggaat zal het een ramp zijn voor de groep, voor mij persoonlijk ook, maar – als ik oprecht en helder blijf – zal het geen ramp zijn voor de kunst. Ik heb al dansers verloren waar ik heel veel van hield – omdat ze ziek waren, maar ik heb tegelijk beseft dat ik ook zonder hen choreografieën kon maken. Dat is verschrikkelijk: je merkt dat alles vervangbaar is. Dat maakt je nederig. Iedereen is onmisbaar, maar niemand is onvervangbaar. Spijtig genoeg. En gelukkig genoeg. Je hebt heel de tijd door die twee aspecten.»

Veto: Geldt dat ook voor de scène met de kinderen in *Les Survivants*?

Gallotta: «Ik praat zelden over die scène, omdat ze zo kort is. Maar net door die kortheid heeft ze heel wat kracht.»
«Problemen hebben we natuurlijk met die kinderen. Maar hun leraressen willen meewerken aan deze voorstelling. Ze slaan zich er door, daarvoor dank ik hen, en doen heel wat om dat beeld van drie minuten mogelijk te maken.»

«Die scène is ook vervangbaar – daar lig ik vandaag heel erg mee in de knoop. Ik zou alles doen om ze te kunnen behouden, ik schaam me dat ik zeg dat ik ze ook kan vervangen...»

Veto: In *Les Survivants* en ook in *Les Louves* en *Pandora speelt u een rolletje bijna in de marge van de choreografie*. Hoe moeten we die rol begrijpen?

Gallotta: «Een slotkonklusie heb ik daarvoor nog niet. Ik kon niet meer meedansen, omdat ik er niet in slaagde mee te doen en omdat ik geen greep meer had op het geheel. Ik heb me dan teruggetrokken. Daarna ben ik teruggekeerd met een solo, ergens vóór in het stuk of achteraan. Later nog slaagde ik er niet in te aarden in het stuk, noch erbuiten. Zo heb ik dan die houding gevonden waarin ik mezelf ben: een beetje aan de kant, ironisch, maar niet geprononceerd.»

«Zo ging het bij *Mamma*, en bij de repetities zag ik fazen waar ik kon tussenkomen. Zo heb ik nu een dubbele functie: ik ben mezelf, maar ik breng ook “leestekens” aan, en vraagteken hier, een komma daar...»

«Het grappige dat je ervaart, vloeit voort uit de manier waarop ik me gedraag. Zelfs als ik dooernstig ben, vinden de mensen me grappig. Vroeger was ik daar kwaad om, maar het is nu eenmaal zo: de manier waarop ik me beweeg, en mijn kleding maken het grappig.»

Veto: U gebruikt heel wat filmische technieken in uw voorstellingen. Zou u niet ooit eens een film willen maken?

Gallotta: «Ik verwijs naar film, omdat het de meest moderne kunst is, en de woordenschat ervan me toelaat discussies te voeren. Maar tegelijk wil ik er ook zo snel mogelijk vanaf. Ik maak helemaal geen films, maar wel voorstellingen die je kan bespreken via film.»

«Ten tweede is film gewoon iets wat mijn werk verlengt. Ik zou ook foto's kunnen maken, of gaan schilderen. Vanuit het “centrum” kan alles, dus waarom ook niet de film?»

«Het is wel waar dat ik een scenario geschreven heb, maar gewoon als verlengde van wat ik in de dans doe.»

Veto: Zou u in één enkel woord uw werk kunnen omschrijven?

Gallotta: «Dan zou ik eerst alle woorden moeten onderzoeken, net zoals ik dat doe bij het zoeken van een titel. Vandaag aan deze tafel, terwijl er dit en dat gebeurt, komt er een woord bij me op dat binnen twee uur weer kan veran-

deren. Nu zou ik zeggen *vivant*...»

«Het feit dat je leeft, betekent niet dat je hetzelfde bent als de rest. Je bent vrij. Een “levende” voorstelling geeft je een hoop mogelijkheden die kunnen groeien: het hele potentieel van iemand die leeft. Je kan verliefd worden, iemand gaan haten, oorlog voeren, optimist zijn.»

«Ik zou het graag positief bekijken, maar leven is ook risico's nemen. Ik denk soms aan de kinderen: wat zal er van hen worden – dat's ongelooflijk.»

«Op een onbewust manier inkorporeer ik de wereld rondom me. De kijker, kritikus of journalist moet me dan maar zeggen waar hij die verwijzingen ziet. Ik werk overigens voldoende open om verschillende “lagen” toe te laten.»

Radicaliseren

Veto: In een biografietje las ik dat u toen u 26 was eraan dacht om priester te worden.

Gallotta: «Die historie met dat priesterworden is wel wat overdreven. Ik zag in de religie een mogelijkheid om verder te leven, ik was toen veel met filosofie bezig. Engelen en priesters zijn – net als in die film van Wenders – mensen die niets kunnen veranderen, maar die wel luisteren.»

«In de kunst kun je verder gaan, omdat het onecht is. Ik kan gegeven situaties veranderen door de illusie. In het echte leven kan je niets veranderen, zonder de andere schade toe te brengen. In de kunst verander je de wereld op scène; dat stuurt boodschappen uit op drie, vier niveaus.»

Veto: Merce Cunningham was de revolutie voor u. Dat lijkt me raar, want uw werk is toch totaal anders.

Gallotta: «De overeenkomsten tussen mijn en zijn werk zijn noch esthetisch, noch artistiek. Ze zijn religieus, of toch tenminste filosofisch. Toen ik nog niet danste, was ik op zoek naar alle menselijke wezens die erin geslaagd waren een

gedachte te radicaliseren. Cunningham was één van hen, net zoals Picasso, Orson Welles, Stravinsky. Zij hebben voor zichzelf universums gekreëerd om erin te leven of te denken.»

«Maar het is niet omdat ik van Hegel of van Welles hou, dat ik ook handel zoals zij. Hun leven, manier van werken interesseert me.»

Veto: Gaat het dan meer om de persoon Cunningham dan om zijn werk?

Gallotta: «Nee, de persoon en het werk. Ik hou van de mens Picasso en van zijn schilderijen, zelfs al zou ik zelf waarschijnlijk anders schilderen. Ik kijk en ik vind dat formidabel: die afstand tussen het denken en de realisatie. Ik zou over Cunningham hele lezingen kunnen houden. Zonder dat dat invloed zou hebben

op mijn eigen werk.»

«Ik ben nu Wittgenstein aan het lezen, maar dat wil niet zeggen dat het stuk dat we nu aan het doen zijn, Wittgenstein zal zijn.»

«Het interessante is dat we aan het Cunningham-effect weerstaan. Hij verplicht je om gevoel te zien waar dat er niet is, dat is buitengewoon. Hij toont je dat er bij anderen luxe, verspillend en overdrijving is. Mijn mensen zien die luxe maar gaan toch bij mij door, zonder dat ze wat ik doe gaan overdreven vinden.»

«Mijn esthetika is naar een wit doek kunnen kijken, en daarna naar de kleuren kunnen terugkeren – zonder verblijven te zijn. Dat is heel mijn werk.»

«Bij mij heb je architectuur en gevoel. Als je Cunningham ontcijferd hebt en er bent gaan van houden, lijkt de rest oppervlakkig, dom zelfs. Ik wil wat ik bij Cunningham voel in mijn eigen werk verlenen, aanvullen. Als je van Cunningham houdt, kan je van niets anders meer houden.»

Kwetsbaar

Mathilde Altaraz, Gallotta's vrouw, is het er niet mee eens dat Cunninghams werk “gevoelloos” is: “Sommige mensen tonen hun gevoelens heel exuberant, anderen doen dat minder uitbundig. Bij Cunningham is het niet omdat er alleen bewegingen zijn, dat er geen emotie zou zijn. Het lijkt wel kouder, maar er zit heel wat gevoel in verborgen.”

Veto: U stelt zich dan wel expliciet kwetsbaar op.

Gallotta: «Ja en neen. Ik zal antwoorden via de algemene filosofie van de Groupe Emile Dubois. Wij zijn menselijke wezens. Je beseft dat je niets bent in het heelal. Soms probeer je jezelf een beetje te verheffen. Dat kan subliem zijn: een minuut, een uur, een heel jaar. Maar het kan ook niets zijn, belachelijk.»

«Tussen dat sublieme, heilige, prachtige moment en dat belachelijke, simpele, dagelijkse probeer je te overleven. Als je je daar bewust van bent, ben je inderdaad heel kwetsbaar: je bevestigt dat je niet veel voorstelt. Maar omdat je niets pretendeert, geeft dat een zekere kracht. Je bent klaar voor het mirakel.»

Koen Van Muylem
Hilde Walschaerts

Studentenmaandblad Kampus

Niet aan te raden!

Je bent jong en je wil wat. Je houdt ervan om flitsend en spetterend door het leven te gaan. Je wil een kunstwerkje van je leven maken: stijlvol, kleurrijk en glansrijk. Het leven is voor jou één reuze-party: alles is tof, fantastisch, reuze, kei-interessant. Je wil je op een vlotte, soepele manier informeren over het reilen en zeilen in de wereld. Dan is “Kampus” iets voor jou: iedere maand bij de krantenboer voor nog geen vijftig frank. Een aanrader, dus.

Dat de makers van het studentenmaandblad “Kampus” graag willen dat hun blad gelezen wordt en dat dan ook via allerlei reclameslogans en reuzegrote affiches (in Brussel) promoten, is best te begrijpen. Zelfs Veto-medewerkers krijgen een krop in de keel, wanneer ze de maaltijd van Alma-etes goed zien worden, omwille van hun eigen artikel. Dat Kampus-makers denken dat de inhoud van hun blad tot reclame-slogans moet beperkt worden, is al minder goed te begrijpen. Het gaat hier nog niet zover om het feit dat “Kampus” zeer veel reclame opneemt: extra inkomsten kunnen altijd wel ergens van pas komen. “Kampus” maakt het echter veel bonter: de opgenomen artikels zijn namelijk uitgereikte reclameslogans.

Van James Bond over Klapstuk tot de Kulck, alles is even fantastisch. Een greep uit de inhoud: over Chris de Burgh: “Het is gewoon fijne muziek voor fijne mensen. Een aanrader, echt waar!”; over “Liefde in tijden van chole-

ra” van Marquez: “Als je sentimentele gevoelens koestert voor een fantastische schoonheid, dan is dit boek een aanrader”; over de film “Casanova” van Volkoff: “Een aanrader dus!!!”; over de film “The Journey”: “een must voor eenieder die begaan is met de wereldverdede”; over het Gentse filmfestival: “Hopelijk zal jij er ook bij zijn”; over de film “Le déclin de l'empire américain”: “Prijkt deze film ergens op de affiche, mis hem niet. Een absolute aanrader!”. En zo kan je nog een tijdje doorgaan. Het leven moet een hemels paradijs zijn voor Kampus-medewerkers: elke dag zijn er zoveel fantastische ervaringen te beleven en die dan nog mogen meedelen aan zoveel andere fantastische medestudenten, ... dat wordt bijna fataal voor je hart.

Maar ook dat bruisende enthousiasme van Kampus-medewerkers is nog niet zo erg. Erger is dat ze de onderwerpen die ze behandelen nergens persoonlijk verwerken. Het lijkt alsof ze over allerlei toestanden (journalistenopleidingen, de Kulck, huurcontracten, teatervoorstellingen,...) informatiebrochures aanvragen en die dan in artikelvorm overpenen. Als je een vereniging om wat informatie vraagt, weet je precies hetzelfde en het heeft je dan zeker geen vijftig frank gekost.

En wat nog veel erger is: allerlei rijke sponsors stoppen hun mooie centen in dergelijke projecten die wel mooi ogen (kleurenfoto's, glanzend papier,...), maar bijzonder weinig hersenwerk bieden. Zonde van die lieve centen, zuchten wij dan.

Carla Rosseels

Voorpublicatie

Het Schaakspel van Leuven

Deze maand versijnt bij H te Antwerpen *Het Schaakspel van Leuven* van Hans Devrore. Veto verwent je alvast met een voorpublicatie uit dit boek.

Het is het verhaal van Laurens Barnsteen, docent aan de universiteit te Trier, die zich na vele jaren komt spiegelen aan zijn Leuvense herinneringen. Hoofdtma's zijn: een jeugdliefde, Leuven en een mysterieus schaakspel. Het boek vertoont trouwens de structuur van een schaakspel (64 hoofdstukken als "velden", allerlei strategieën ...). Sleutel tot de ontgroping vormt een (moeilijk!) kryptogram. De auteur heeft ruim tien jaar "gewrocht" aan dit werk in de hoop via tientallen literaire genres en taalregisters het levende (en gestorven) Leuven "in te pakken". Het boek werd voor publicatie geselecteerd naar aanleiding van de Krijnprijs, bovendien reeds bekroond door de provincie West-Vlaanderen in dit jaar.

Het fragment is een hoofdstuk met enkele bedenkingen bij de evolutie aan de KU Leuven van "kontakten met het andere geslacht".

Laurens draalde even aan het Universitair Centrum voor Meisjesstudenten in de Vital Decosterstraat. Een peda. Herinnerde zich de

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

- Iedere tijdens het academischjaar voorkomende adreswijziging moet onmiddellijk aan het studentensecretariaat, Universiteitshoofd, medegedeeld worden. Definitieve stopzetting van de studies dient eveneens ONMIDDELIJK gemeld te worden op het studentensecretariaat in de Universiteitsdienst.
- Het is in het belang van de studenten om langdurige afwezigheid bij Leuven aan het bureau van de Voorzitter Studentenaanglegenheden mede te delen.
- Het reglement van de universiteit staat niet toe dat studenten op hun kamer bezook ontvangen van collega's van het andere geslacht.
- Voor problemen in verband met de examens, raadplege men het examenreglement blz. 45.

TUCHTREGLEMENT

- Van de studenten die zich te Leuven laten inschrijven, wordt verlangd dat ze zich in hun gedragingen en sociale betrekkingen, zowel binnen als buiten de universitaire gemeenschap, goed onthouden voor de menselijke persoon laten leiden; dat ze geen handelingen verrichten, die overzettend zijn met de hoge zending van de Universiteit in het algemeen en met de beginsten, die aan deze Universiteit zijn grondslag liggen in het bijzonder.
- Met de handhaving van de tucht aan de Universiteit zijn belast: de Academische Raad, en namens deze, het Bureau van de Academische Raad, de Voorzitter Studentenaanglegenheden en een daartoe bij artikel 4 ingesloten tuchtcommissie.
- De academische sancties zijn:
  - de bloam;
  - de ontzegging van het recht om één of meer colleges en practica te volgen;
  - de tijdelijke wegzending;
  - de weigering, bij wijze van tuchtmaatregel, van de toestemming om zich te laten inschrijven;
  - de definitieve ontzetting of het consiliuim beuend.
- De tuchtcommissie bestaat uit:
  - de decan van de faculteit (of zijn vertegenwoordiger), waartoe de student op grond van zijn hoofdinscriptie behoort;
  - een hoogleraar van dezelfde faculteit, door de decan aangehouden;
  - de presens van de betrokken faculteit;
  - de verantwoordelijke van het studiegear, waartoe de betrokken student behoort.
 Deze commissie moet worden samengesteld, als de betrokken student erom verzoekt.
- De blamen worden uitgesproken door de Voorzitter Studentenaanglegenheden.
  - De sancties, bepaald in art. 3, sub b en c, worden door de Voorzitter Studentenaanglegenheden uitgesproken, nadat hij, indien de betrokken student daar althans om heeft verzocht, het advies van de tuchtcommissie heeft vernomen.
  - Tegen deze uitspraak kan, binnen de 8 dagen volgend op de kennisgeving, bij het Bureau van de Academische Raad schriftelijk beroep aangekondigd worden.
  - De sancties, bepaald in art. 3, sub d en e, worden uitgesproken door de Academische Raad, na kennis genomen te hebben van het verslag van de Voorzitter Studentenaanglegenheden, die – als de betrokken student erom heeft verzocht – de tuchtcommissie moet hebben gehoord.
- Geen enkele sanctie kan worden uitgesproken tegen de betrokken student i ge hoort en de gelegenheid heeft verkregen om zich te verdedigen en de tuchtcommissie te raadplegen. Hij mag zich door een persoon naar keuze laten bijstaan.

in de Collegeroosters van de K.U.

'3. Het reglement van de universiteit staat niet toe dat studenten op hun kamer bezoek ontvangen van collega's van het andere geslacht.' En indien het geen 'collega's' betreft?

Vele jaren werd aan dit reglement streng de hand gehouden. Kotmadams, profs en verontruste ouders signaleerden een ander aan de Vice-Rector. Deze nodigde dan de schuldige uit voor een donderpreek.

Wat de peda's aangaat diende vriendelijkheid uitgewoend via het 'thuis brengen' van het lief, een schuchtere 'ontmoeting' in de spreekkamer, of (voorafgegaan door steentjes gooien) een serenade onder het raam. De kotbewoner bleek geheel afhankelijk van de morele rekbaarheid van de kotmadam. Sommige verhuurders echter woonden elders, wat bezoeken vergemakkelijkte.

Toch werd een student Instituut voor Lichamelijke Opleiding 'betrap't met de jongste kotdochter in het ouderlijk bad - hetgeen een huwelijk ten goede kwam. Kotdochters (en hun moeders) lonkten vlijtig naar economisch interessante faculteiten, vooral geneeskunde. Eerst gooiden hun vader hen de trap af, daarna 'forceerden' zij (meestal met moeders hulp) hun keuze. Claudiniteit maakte visites extra opwindend.

Zo had een pol en soccer zich dagenlang geluidloos, voedseloois en toiletloos te verschansen op z'n zolderkamerij omdat de hospita enkele maagdelijke kreetjes had opgevangen. En als een kat bleef loeren. Op een nacht echter kon het 'chouke' (een felle plattelandse) toch ontsnappen, na ettelijke (noodgedwongen?) matras-scènes.

Als wapenfeit gold het voor-dag-endaus bad in een eendenvijver van het stadspark, gepleegd door een tweede doktorant geneeskunde met een tweede notarisdochter uit Nederlands Limburg. De lila wolven! Het koele kroos! De verbaasde reën! Alle lieve giltes! Het sst omzien!
- Meneer, 't sijnt dat bij naaktloperij doet in de jardin botanique...
vermaande de Waalse vice, na eerst zijn

zegeling te hebben laten kussen. Moeitevol verhiel zich de lijvige soutane: - En... met een juffrouw van de andere sexe, een caprice uit Olland!

Dreigende stilte.
- Dat is ier absoluut verboden!
De dokter boog demoechtig het hoofd.
- Wij zijn ier gelukkig niet in Olland, compris? Desalintemmen... uwe respectabele ouders skijnen u deze blamage te willen vergeven, als kij maar uwe studieën met vrucht continueert... Compris?
- Natuurlijk Monseigneur, 't was vóór de les, Monseigneur! Ik kwam toch nog op tijd...
- Kij kunt gaan.
- Wilder verliet de winterviering van de Swa. Deze klauterde zonder aanwijsbare reden spiernaakt in een kerstboom vóór 't café De Brasserie, tot een agent hem eruitgrabbelde.

Later werd de apartheid te Leuven steeds lakser toegestaan.
Gedaan met het gegiechel van porren bijeen op de eerste rijen. Gedaan ook met het verbod op bals e.d.: had niet een prof geschiedenis gesmeekt een 'gemengde' TD te verbieden, niet uit vrees voor vermenging van de geslachten, maar wel der standen (de jongedames geschiedenis van hogere klasse zijnde...)?

Het hokken in gemeenschapshuizen en (voor de meer kapitaalcrachten) op studio's met parlofoon/kitchenette/douche sloopte de laatste barrières. Geen pauselijke ban bleek bestand tegen de pil. Was de vrouwelijke kuished slechts angst voor zwangerschap geweest? In de gemeenschapshuizen konden de inboorlingen per dag een andere sofa kiezen.
Aanleiding genoeg. Er zal een (tenminste leesbaar en wellicht ook praktisch) doctoraal proefschrift worden gewijd aan *Ars Praefationis. Prolegomena tot een linguïstische beschrijving van verbale verleiding onder studenten aan de Katholieke Universiteit te Leuven*. Naar plaatselijk gebruik per kilo te beoordelen. Met case studies als:

A.: (glimlachend, tegen de deurpost

Kleur en geur der meisjesstudenten werd fletscher, het gebruik van cosmetica nam toe. De bloemetjes lieten zich sneller en sneller in de knop breken. Een nieuwe onvruchtbaarheid ontstond: deze van 'vrijheid'. Huwde men sneller? Integendeel.

Toch bleef de nood hoog. In iedere aflevering van de studentenbladen verschijnen oproepen als

- Ik ben een 22 jaar oude jongen, en zoek meisje om mijn eenzame nachten te verkorten. Schrijven naar P.S., Fr. Verheylenstr., 3000 Leuven.
- Aan het hopeloze Grimbergse meisje. Je spreekt in dubbelzinnigheden. Ontdubbel uw zinnen of vereenvoudig ze op het bekende adres bij Ode en Lieven.
- Bloem, je tesis is geweldig; ik hou van jou! Stengel.
- Gevraagd: antwoord van christelijke ridder. Was de oproep niet duidelijk? Catherine.

• Zoek 3 à 5000 spaatjes, liefst ijzer, in bruikleen voor eenmalige happening aan de kust, seizoen. ZW: JEB, secr. generaal, Toulousestraat, 1040 Brussel.

• 20 j student, mens, daagt nt. te vinden poëtisch meisje uit zijn 'dialogen' van woorden te komen voorzien. Vereiste kwaliteit: echte ogen hebben om mee te praten. Schnr.Bl.Ink.154.L.de.lef.

• Er zijn er die zich aan afspraken houden en anderen niet. Mijn eerbiedwaardige kollega Johannes alias de 23ste kan er van meespreken. Hiermee groet ik 2 van zijn harem. Adrianus 6.

• Gezocht: mensen die geregeld nudistenkampen bezoeken (voor sociale enquête). ZW: W.V., Naamsestraat.

• Mark, wil je het singeltje *Hopelessly* devoot tot uys eens terugbrengen? Pia.

• Gezocht: vrouwelijke danspartner om met mij op woens- of donderdagavond een danskursus te volgen: Z.z.: W.B., Brusselsesteenweg, Leuven.

• Gezocht: ganzenborden voor verzameling; af te geven op Blijde Inkomstr., bij Kati.

• Gevonden: goudkleurige halsketting. Vermoedelijke eigenares kan men komen halen bij de K.B., Mechelsestraat.

• Over te nemen: ruime vriendenkring, voltallige harem en epauletten wegens

STUDENTEN JOB

VANAF MORGEN: EEN TOFFE JOB! EN NOG GOED BETAALD OOK? DAT KAN!

Waar u stuceert en met een zelf te bepalen uurrooste, OFUP staat voor de studentpersoneel. OFUP promoveert de voornaamste titels van de Belgische pers tegen sterk verminderde tarieven.

Bezoek Marc Dullaert
Tijensevest 188
(tussen 18 u en 20 u)
of bel ons nog vandaag:
02/242 28 54

vertrek naar Gabon. Z.w. H.M.M.M., Regastr., Leuven.

• Gezocht: een lief, middelmatige grootte, smaller dan hoog, geen oranje ogen, zwart haar, rijkdom kan helpen. Zich melden op bureau blad onder ref. NSSP2.

• Kamer te huur in gemeenschapshuis: enig idealisme is onontbeerlijk, maar we hebben een strippib. Ca. 3000 fr (gas, electriciteit, water incl.) Best langskomen 's avonds, Diestsestwg.

• Poesje zoekt kater om samen te miauwen met het oog op de toekomst van het ras. Indien niet ernstig, zeker welkom. Zich aanmelden: Tijensestr., bel K13, of bij afwezigheid: Beriotstr.

• Wil degene die mij afgelopen dinsdag in de Parisstraat tracteerde op heerlijke chicken wings aub. contact met mij opnemen? (Els, Bondgenotenlaan).

• Aan Lieven, Kamillo Torres: K 408. Gedaan met de dubbelzinnigheden. Klare taal! Kom donderdag 14 maart om 21.00 uur naar de Acco. Het hopen de Grimbergse meisje.

Anderzijds werd in de Zwarte Zusterstraat een achttienjarige schacht aangeverklaard door een te hevige burgers. Nadien verklaarde de ongelukkige aan getuigen:

- 't Had kunnen m'n moeder zijn! Ze kwam een kus vragen. En sprong rond m'n nek! 'k Heb me met geweld moeten losrukken... Is Leuven nog veilig voor studenten?

Hans Devrore

ALS ...R IN HET BOERENKOT iets te vieren is - en dat is het geval, want de LBK bestaat dit jaar een volle eeuw - dan doen ze het grondig. Van vorige week herinneren we ons vooral het klank- en lichtspel, een gezellig spektakel met onder andere de opening van een groententapij van 20 op 30 meter. En in februari wordt het weer van dat. Men belooft ons een academische zitting, een debat met enkele kroeke namen (Mansholt? De Keersmaeker?) en het songfestival natuurlijk. En dan te weten dat de 'Vlaamse Landbouwkring' honderd jaar geleden nog een ernstige studiekring was. Meer over hoe diep een kring in honderd jaar kan vallen, volgende week.

Belg over raketten

"Harde akties zijn marginaal"

Verleden week al kon u in Veto een gesprek lezen met Jan ter Laak van de Nederlandse vredesbeweging. Het binnenlandse politieke nieuws mag dan wel beheerst worden door het belachelijke, trieste getouwtrek rond José Happart, met het pas gesloten akkoord over de middel-lange afstands-raketten, de vredesbetoging van zondag 25 oktober aanstaande te Brussel, maar ook met de toenemende spanning in de Golf en de prille onzekerheid die er bestaat omtrent het welslagen van het Vredesakkoord voor Centraal-Amerika, is vooral het vredesvraagstuk weer volop aan de orde van de dag. Want als ook de lezer even eerlijk blijft dan zal hij moeten toegeven dat de toekomst van ons kleine land en van de wereld niet in Voeren ligt. Ze is daarentegen misschien wel sterk afhankelijk van het al of niet blijven voortbestaan, van het al zo vaak voorspelde einde of van het nieuwe begin van de vredesbeweging. Veto ging praten met André Bogaert van het Vlaams Aktie-Komitee tegen Atoomwapens (VAKA), die vanavond samen met Ter Laak en nog twee andere tenoren uit de Europese Vredesbeweging over de problematiek debatteert in de Grote Aula.

tiek andere normen te hanteren als vroeger.

«Daarnaast is Vaka, om de vergelijking door te trekken, altijd en in de eerste plaats een aktie-komitee geweest. Met vredesopvoeding, geweldloosheid en het maken van studies houden wij ons niet bezig.»

Veto: Aan de andere kant heeft Vaka zich wel steeds ver af gehouden van specifieke, harde speerpuntakties, zoals het bezetten van de lanceerbasis van Florennes.

André Bogaert: «Wij zijn er altijd van uitgegaan dat de radikale strategieën van de pacifisten die zich gegroepeerd hebben rond Florennes, een marginaliserend karakter hebben. Ze zouden de vredesbeweging versmallen tot een groep mensen die weliswaar zeer ver willen gaan, maar op zich geen politiek gewicht meer hebben.»

«Zij verwijten ons dat wij veel te braaf blijven, ons laten bepraten door de grote organisaties, en dat wij hen in de steek gelaten hebben. Die spanningen hebben de laatste tijd van hun kant uit nogal extreme vormen aangenomen, vooral omdat ze in Florennes met afbetalings-moelijkheden zitten voor een huis dat ze daar gekocht hebben. Ik vind dat ook jammer voor die mensen, maar het Vaka is het Vaka, en wij willen in de eerste plaats een strategie voeren van massamobilisatie. Komen daar meer mensen uit, die verder willen gaan, dan is dat voor mij niet gelaten, integendeel zelfs. Draait het echter verkeerd uit, tjaa...»

Veto: Gaat u ze dan steunen?

André Bogaert: «Vaka is geen kapitaal-krachtige vereniging. We komen met moeite toe om 1 persoon full-time te betalen. Wij kunnen niet zomaar 500.000 op tafel leggen om mensen uit het slop te halen, voor een project waar we niet eens zelf mee de verantwoordelijkheid genomen hebben.»

Veto: Toch kan Vaka niet alle verantwoordelijkheid voor het ontstaan van dergelijke randorganisaties van zich afschuiven. Jullie hebben immers mee de omstandigheden bepaald waarin ze groeide zijn.

André Bogaert: «Wij proberen dat te beantwoorden door bijvoorbeeld alles wat zij doen in ons blaadje aan te kondigen. Ik begrijp niet goed waarom zij ons aanvallen. Ze beweren onder andere dat wij geld ontvangen van de Staat. Dat is niet waar!»

«We hebben wel een aanvraag ingediend, maar die wordt op het hoogste niveau door Dewael tegengehouden. Ik wil veel toegeven in verband met de

laksheid waarmee we eventueel tegenover die akties hebben gestaan. Dat men echter foutieve dingen begint te vertellen, en zo stemmingen probeert te verwekken, lijkt mij totaal in tegenspraak met wat die mensen beogen.»

«Zou je geloven, als ik de woorden van Ter Laak mag gebruiken, dat ik een beetje medelijden heb met die gasten. Zij zitten daar nu in Florennes met die raketten die weg gaan. Wij zullen het al moeilijk hebben om uit te leggen dat wij doorgaan.»

Veto: Door uit het raketendebat te stappen, heeft Pax Christi een te sterke vereenzelving van Pax Christi met linkse politieke partijen willen vermijden. Speelt dat soort overwegingen ook bij Vaka mee?

André Bogaert: «Acht jaar praktijk heeft mij geleerd dat de SP (Socialistische Partij) rechtstreeks een zeer bescheiden rol speelt in de vredesbeweging. De kracht van Vaka ligt in een grote groep mensen die je basis-socialistisch kan noemen. Ze komen voor 80 tot 90 procent uit een kristelijk milieu, maar door de jaren zestig heen zijn ze zich steeds kritischer gaan opstellen tegenover de kerk en het kristelijke establishment. Dat zijn de mensen die bij ons zowel op nationaal als op provinciaal en op lokaal vlak actief zijn.»

«Bovendien hebben wij altijd goede relaties gehad met het ACW. Na de fameuze uitspraak van Swaelen in het najaar van 84, tegen het plaatsen van raketten in 1985, is de Britse televisiezender ITV zelfs komen vragen hoe wij er in godsnaam in geslaagd waren om als enigen in Europa onze regeringspartijen zo sterk te beïnvloeden.»

Veto: Waar de CVP naderhand zijn staart heeft ingetrokken, en de raketten toch heeft geplaatst, is de SP de vredesbeweging wel blijven steunen.

André Bogaert: «Ja. Al moet het gezegd dat de SP het spel zeer loyaal gespeeld heeft. Ze hebben nooit geprobeerd om Vaka te akaparereren. Het is duidelijk dat Agalev, de SP en zelfs de Volksunie getracht hebben om uit de vredesbeweging enige stemmen bij te winnen, maar daarvoor zijn het ook politieke partijen. Ik neem hen dat niet kwalijk.»

Veto: Toen echter bleek dat het anti-raketten standpunt niet de verhoopde stemmenwinst had opgeleverd, hield onder andere ook Van Miert het binnen de SP-top voor bekeken.

André Bogaert: «Doordat Van Miert er in 85 niet in geslaagd was om de meerderheid te breken, zat zijn partij opnieuw voor vier jaar in de oppositie. Zijn argument was dat hij met nog meer loos geschreeuw tenslotte alle geloofwaardigheid zou verliezen. Hij wou beloftes doen die hij kon waarmaken, en daarvoor moest hij op de eerste plaats proberen in de regering te komen.»

«In het daaropvolgende kongres is hij op deze standpunten echter scherp aangevallen, en heeft de SP nogmaals bevestigd dat ze vierkant bleef staan achter haar weigering om de raketten op te stellen. Wat niet wegneemt dat ze wel blij zullen zijn dat de raketten nu eindelijk verdwijnen. Dat probleem kan een eventuele regeringsdeelname dan alvast niet langer in de weg staan.»

Veto: Zowel de volhouders van de konfrontatie-politiek als de voorstanders van eenzijdige ontwapening beroemen zich er op dat het recent gesloten akkoord er door hun toedoen gekomen is. Ook Vaka bezondigt zich daar aan. U geeft affiche uit waarop Reagan en Gorbatsjov elkaar hartelijk de hand drukken, en zeggen: Dank U, Vredesbeweging. Is dat wel reëel?

André Bogaert: «Verschillende aktoren hebben bij het sluiten van het akkoord gespeeld. Het feit dat de Sovjetunie in zo een desastreuze situatie is terechtgekomen, heeft Gorbatsjov gedreven tot het formuleren van zeer open

voorstellen. De vredesbeweging heeft daar rechtstreeks niet veel mee te maken gehad. Ik ben er echter van overtuigd dat zonder de druk van de publieke opinie, de leidende Europese kringen het akkoord nooit zouden aanvaard hebben.»

«De nuloptie die Reagan in 1981 voorgesteld heeft, toonde toen overigens al aan hoe zeer de politici rekening houden met de invloed van de vredesbewegingen. Het was een gemakkelijk voorstel, omdat de Amerikanen vooraf wisten dat de Russen het toch nooit zouden aanvaarden. Maar Reagan had het hard nodig om zijn achterban en de rest van de bevolking terug tot rust te brengen.»

«Reken er trouwens maar op dat ook Gorbatsjov rekening heeft gehouden met het drukkende politieke klimaat dat in het Westen heerst. Hij heeft zijn voorstel-

len zo geformuleerd dat ze bijna niet konden geweigerd worden.»

Veto: Tegenstanders en zelfs medestanders beweren de laatste tijd luidop dat de vredesbeweging zich al te gemakkelijk door Sovjetleider Gorbatsjov laat inpakken?

André Bogaert: «Ik heb veel bewondering voor Gorbatsjov als politicus, voor de handige wijze waarop hij de Westerse politici toch een beetje in de zak heeft gezet, en voor zijn schitterende manier van voorkomen. Dat wil echter nog niet zeggen dat ik akkoord ga met datgene wat hij vertegenwoordigt.»

«Ik heb er niets op tegen dat Gorbatsjov, net zoals Ortega en Reagan dat doen in hun land, in de eerste plaats de belangen verdedigt van zijn eigen land en van diegenen die er de macht in handen hebben. Waar ik mij wel aan stoort, is het autoritaire, bevoogdende, doktrinaire karakter van al die Russische politici.»

«Maar ik heb gisteren nog met iemand gesproken die inderdaad op een bepaald ogenblik een klik gekregen heeft, en nu alles wat die Oosteuropaanen zeggen gelooft alsof het evangelie is. Er zijn mensen, ook bij ons, die nood hebben aan een evangelie, omdat ze te weinig eigen inzicht hebben, of omdat ze sentimenteel tot zekerheid moeten komen.»

Loede Desmet
Joost Bollens

AARDRIJKSKUNDE-LES, IN FLORENNES.

Vrijkaarten te winnen Eerste rock- en blueskroegentocht

Kroegentochten zijn sinds hun ontstaan (in Vlaanderen nog niet zo lang geleden) verbonden geweest met jazz. Of met een milde depressie, maar dat is een ander verhaal. In maart van dit jaar werd er als experiment een eerste rock- en blueskroegentocht georganiseerd, met als bedoeling een jonger publiek aan te spreken. In Gent werd dit initiatief alleszins een succes, en op donderdag 22 oktober is ook Leuven aan de beurt.

In 16 (jawel, zestien) Leuvense kafees wordt er op donderdagavond gerookt en gebliesd. Voor de eerstejaars in Leuven kan de tocht een verregaande initiatie bieden in dat deel van de studententijd dat zelfs de kleinkinderen nog zullen moeten aanhoren: de kafees.

Maar, overdaad schaadt, dus lijkt een selectie aangeraden. Sektor 1: Vismarkt en omstreken. In de Blauwe Schuit treedt *The Crew* op, finalisten van de Rock Rally 1982: pure blues, heet het. *Cavalli* en *The Killers* maken *The Pipe* in de Mechelsestraat onveilig, een groep rond een bassist. Belgisch Congo gooit zijn deuren open voor *The Zoots*, die blues brengen - eigen werk en geleend.

Sektor 2: Oude Markt. Veel lol binnen loopafstand. *Boogie Boy* zou wel eens De Rector op zijn kop kunnen zetten: Na Zwevezele en Shanghai moet ook Leuven voor zijn ambiance-bijlaken. In Den Brosser zitten *The Arckicks*, met covers en eigen werk dat vooral uit rock-getinte nummers bestaat. *Big Bill* treedt op (voor een bak bier?) in Den Allee, een thuismatch als het ware. Garage-rock kan je verwachten van *The Spanks* in De Kroeg, "luid en smerig" weet het persbericht te melden. *Acker-G*

zit in De Professor, al bijna even krachtig als The Spanks naar het schijnt.

Aan de andere zijde van de Naamsestraat ligt wat we maar sektor 3 zullen noemen. Hard - zeer hard denk ik - zal het er aan toegegaan in De Kluyt waar *Rockford* onder ander covers brengt van David Lee Roth en Whitesnake, naast eigen songs à la ZZ Top. De Libertad biedt onderdak aan *Oh Boy*, een trip doorheen de rockgeschiedenis: covers, dus. *Salchicha* zal zijn fusie van folk, blues en rock en salsa ene heve avond demonstreren in Domus, terwijl er 'bluegrass' verwacht kan worden in de Seven Oaks waar *Smoketown Strut* optreden. Tijd toont *Blue Blot*, dit wordt blues en "blunk" (soul, funk, jazz en blues in één potje) van "de revelatie van '86".

Hebbes

Tenslotte enkele afwijkingen op het parcours: *The Moonlighters* zitten in Erasmus, alwaar pretentieuze covers aan de man zullen gebracht worden - urenlang. De Witte Telperion doet het kalm aan met *The Softies*, muziek die aan John Lurie's gekke Lounge Lizards doet denken.

Het enige niet-kafee op deze promenade is Alma 2, maar als je weet dat daar *Roland* optreedt, is die drempel vast geen probleem meer.

En nu waar U allen op wacht: die vrijkaarten. Veto heeft er vijf, en omdat er hier gewoon geen onschuldige hand te vinden is, verpatsen we de tickets als volgt: op dinsdag 20 oktober om precies 15 u zal onze redaktiesekretaris in zijn bureau op U wachten, en U een gratis kaart meegeven wanneer U hem weet te zeggen hoeveel opgehaalde schotbalkjes er die middag op de Main in Steinbach gemeld werden. De Neckar in Plöchingen is ook goed, als het maar waterstanden zijn.

Graag gedaan.

De Europese student verkent Gent Allen naar Van Eyck

Van 25 tot 29 oktober loopt aan de RUG een vierdaags internationaal symposium, EURUG, een samenbrenging van Europa en Rijksuniversiteit Gent. Het geheel werd opgezet naar aanleiding van het vijfjaar bestaan van de 12-Urenloop. Bedoeling was dit concept een extra dimensie te geven door studenten uit allerlei Europese landen, waaronder ook Oostblokstaten, uit te nodigen om in Gent een aantal voor de gelegenheid georkestreerde lessen bij te wonen en daarbij ook de sfeer van de stad te snuiven.

In de zeer slordig geschreven en samengestelde persmap lezen wij dat "wij willen dat ook voor ons studenten, de grenzen afgebroken worden. Wij konden onze kreet niet beter uiten dan via dit project, namelijk via een kortstondig verblijf iedereen bewijzen, dat wij studenten in een ander land, in een andere taal dezelfde en andere lessen kunnen volgen voor onze opleiding".

Ronkende taal, maar ondanks dit en ondanks het feit dat Eurug wordt gesteund door grote namen zoals EG-commissaris Willy De Clercq, zal het symposium maar moeilijk een succes kunnen worden genoemd. Het aantal inschrijvingen is bedroevend laag en of de verhoopte respons vanwege de Belgische studenten er komt is nog een open vraag.

Ter gelegenheid van deze ietwat slordig opgezette monsterorganisatie sprak Veto met Bernard Mazijn, voorzitter van de Gentse studentenraad.

Veto: Hoe is Eurug ontstaan?

Mazijn: «In het vooruitzicht van de vijfde 12-Urenloop stelde men zich de vraag, wat kunnen we speciaal doen, en toen is het idee gegroeid van dat op Europees vlak aan te pakken en daar een vierdaagse van te maken. Daarvoor hebben we 800 adressen aangeschreven om mensen uit te nodigen van faculteiten, universiteiten, kringen in andere Europese landen. Al die mensen zijn in mei, juni op de hoogte gebracht. Later hebben we specifieke pakketten per sectie verstuurd, en die passen allemaal in een totaalprogramma.»

Veto: Wat behelst precies dat programma?

Mazijn: «Op zondagavond 25 oktober wordt er geopend in aanwezigheid van Willy De Clercq en rektor De Meyer van de RUG. Daarbij zullen we Belgische kaas en bieren laten degusteren. Maandag, dinsdag en woensdag krijgen we dan dat specifieke programma, per sectie, dat de buitenlandse student gekozen heeft. Maandagavond hebben we een bezoek aan de stad Gent, de dag daarop is er een culturele avond met onder andere een debat over de morele

en etische aspecten van Aids. Woensdagmiddag gaat de 12-Urenloop door met een optreden van de LSP-Band. Donderdag tenslotte wordt afgesloten met een receptie op het stadhuis.»

Veto: Hoeveel mensen hebben zich uiteindelijk ingeschreven?

Mazijn: «We hebben honderd inschrijvingen uit de Europese landen, die nogal divers zijn: Bulgarije, Polen, Hongarije, Spanje, Groot-Brittannië, Frankrijk, Nederland, West-Duitsland, Joegoslavië, en ook een Canadees en een Amerikaan. Scandinaven en Italianen zullen er niet zijn, hoewel zij wel werden uitgenodigd.»

Als tweede aktie hebben we de verschillende Belgische uniëts afgeloten, ook daarvan hebben zich een aantal mensen ingeschreven. Een derde groep vormen de alumni-studenten van onze uniëts. Daarvan komen er ook een aantal, verwonderlijk misschien. Ons hele opzet heeft wel weerklink gevonden in de officiële structuur van België: we hebben onder de auspiciën van Geens mogen werken, we hebben steun van de provincie, de stad Gent, de uniëts, Willy De Clercq. Europese Gemeenschap loopt zeer stroef.»

Veto: Achter het hele opzet schuilt een Europese gedachte.

Mazijn: «De bedoeling van Eurug was 1. de studenten die naar Gent komen een zicht te geven op de stad en de uniëts, om 2. in die zin de Europese gedachte te stimuleren door aan kleinere secties de mogelijkheid te geven met het buitenland in contact te komen. We hopen dat er zowel voor hen als voor andere afdelingen uitwisselingsmogelijkheden komen, en die zitten er zeker in. Landen zoals Hongarije, Bulgarije en West-Duitsland zijn bereid om op hun beurt iets te organiseren.»

Veto: Maar de samenwerking met de Gemeenschap loopt mank?

Mazijn: «Die loopt inderdaad nog mank. Ik heb wel de indruk, omdat we hier ook met het Erasmus-project en andere uitwisselingsakkoorden zitten, dat zo'n instanties zeer stroef werken, je moet er al bijna een jaar tot anderhalf jaar op voorhand bij zijn met je vragen, en dat is dus een beetje het probleem.»

Veto: Wat brengen de studenten van de RUG in? Worden zij op een directe manier met de zaak gekonfronteerd?

Mazijn: «Het totaal-opzet is zo: alle secties werden aangeschreven en gevraagd een specifiek programma op te stellen. Dit heeft geresulteerd in een medewerking van zeventien secties. Die mensen zijn nu ook dagdagelijks betrokken bij de praktische organisatie van die week. Op die manier komt dat dan bij de kringen terecht. Er zijn ook speciale programma-afiches gemaakt, iedere faculteit hangt zijn programma uit en dat betekent dat ook mensen van hieruit die

voordrachten kunnen gaan volgen. Er wordt ook over geschreven in Schamper en de kringtijdschriften.»

Veto: Kan je de lessen volgen zonder in te schrijven?

Mazijn: «Er zijn drie mogelijkheden. Je kan gewoon inschrijven en aan alle meedoen, alles is dan inbegrepen, je hebt geen enkele extra kost behalve persoonlijke escapades. Een tweede mogelijkheid is, dat bijvoorbeeld een groep van de Rechten van Leuven zegt, wij zouden wel es bij professor Storme willen langsgaan om een en ander te volgen, dat kan, maar wij hebben wel liefst dat dat op voorhand gemeld wordt. In principe kost zo iets niets. Ik zeg wel in principe, omdat we per sectie een syllabus aan uitgeven met de teksten van de voordrachten van de verschillende profen. Die zijn allemaal in het Engels opgesteld, en daar betaalt men dan bijvoorbeeld 100 frank voor, ik zeg nu maar iets, het zal zoveel wel niet zijn. Een derde mogelijkheid tenslotte, en dat is een jaarlijks terugkerend gegeven, is dat men deelneemt aan de 12-Urenloop, als ploeg van een uniëts of een fakulteit.»

Veto: Zit er een lijn in de programma's van de deelnemers?

ZOEKERTJES

- HHC-Lanaken: samenkomst oud-leerlingen, woensdag 21 oktober, 9 u, 'Den Brosser', Oude Markt.
- Huis te huur, eventueel geschikt voor 2 of 3 studenten, 8100 Fr, centrale ligging: Ravenstraat 105.
- Ik zoek Hilde, 2de Lic. Economie van Bierbeek en de Bierkelder. neem je contact op? Of laat iemand weten dat ze gezocht wordt? Dank! Dirk, Gen. Lemanstraat 31, 3500 Hasselt.
- Dringend naschoolse opvang voor 2 kinderen Steinerped. Ongeveer 16 uur per week, geen huishoudelijk werk. Inl.: Ravenstraat 9, tel. 20.65.23 na 20 u.
- Chris typt uw thesis, enz. op IBM computer (tekstverwerking). Bel na 17.30 u en tijdens het weekend 016/44.68.58.
- Te koop: microscoop coc tot 1200 maal, als nieuw, 3.000 Fr. Boek General Zoology Storer/Usinger, 859 Fr. E. Verfaillie, Sluistraat 9, Leuven.
- Verloren: donkergroene jas met blauwe binnenkant. Is eigenwijs de Mercur uitgelopen. Ik mis hem erg! Mits vergoeding terug te bezorgen: Jan Mentens, Parijsstraat 78.
- Te koop: frigo, 1000 Fr. Dressoir, 4000 Fr. In goede staat. 016/25.31.68 na 18 u, uit. woensdag en donderdag.
- Zoek tweedehandse mini-encyclopedie (max. 5 delen). Zich wenden Filip, Brabantconestraat 72.
- Wie wenst kostendelend mee te rijden van Mersem-Antw. naar Leuven (zondagavond) en terug (vrijdagavond) Bel 016/23.53.10, vraag naar Guy.
- Welke idioot nam een bruine lederen jas (zwarte voering, halflang model) mee op de psychologenfiuf in zaal Broadway, maandag 12 oktober? Terug K. Van Lotharingenstraat 7.
- Gevonden: rode sjaal, met naam loutette z.w.t. Petra Vinken, Brabantconestraat 107, Leuven.
- Met wie kan ik woensdag 28/10 vanuit Antwerpen mee naar Leuven na optreden van H. Van Veen (einde omstreeks 22.30 u) Henk V. Parkdreef 75, Heverlee. (of tel. boodschap op 23.14.64).

Mazijn: «De grootste groep blijkt de kunstgeschiedenis te zijn, da's enorm, we hebben daar een groep van een veertigtal mensen uit Duitsland onder leiding van een prof die van Eyck komst bestuderen. Een vijftiental mensen neemt gewoon kunstgeschiedenis, een twintigtal doet economie, en een goeie tien burgerlijk. Dat zijn de grote groepen. Er zijn ook secties waarvoor niemand heeft ingeschreven. Om de waardering voor het werk dat de professoren verricht hebben om hun voordrachten uit te schrijven en zo, worden de syllabi toch allemaal gemaakt en verspreid onder de licenties, de alumni, de sponsors en zo.»

Veto: Een honderdtal inschrijvingen, dat is toch niet een succes te noemen men?

Mazijn: «Eerlijkerwijs: we hadden er meer verwacht. Maar honderd vinden we in elk geval een goeie basis, we vinden het zelf geen mislukking. We hadden misschien gehoopt dat het onmiddellijk een *éclatant* succes zou worden, maar ja...»

Johan Reyniers

Ad Valvas

Farmaceutika

- ma 19/10 om 21.00 u in De Stamper Peter- en Meteravond, ink. gratis.
- do 29/10 om 20.00 u in zaal Thierbräu Farmakantink, ink. 250 fr (drank à volonté)

Historia

- di 20/10 om 20.00 u in zaal Mykene, kaas- en wijnavond (kandidaturen), ink. 200/220 fr.
- wo 21/10 om 20.00 u in zaal Mykene, kaas- en wijnavond (licenties), ink. 200/220 fr.
- do 22/10 om 20.00 u in Blijde Inkomststraat 11, 2de presidiumverg., iedereen welkom.

Katechetika

- di 20/10 om 21.30 in zaal Albatros Doop-TD, ink. 50/60 fr.

LBK

- ma 19/10 om 19.30 in fakhuus redaktieverg. Floreat. Om 20.00 in Sportkot voetbal 1ste kan - 2de kan.
- di 20/10 om 20.00 u in LI.00.42 LIWP-avond: Filippijnen.
- wo 21/10 om 13.15 u in fakbar exkurisie Lambert Geerikens (Meeuwen): stallenbouw, 50 fr.

Medica

- ma 19/10 om 20.00 u in Doc's bar tappervergadering.
- di 20/10 om 19.00 inschr. dankursus in Doc's bar. Om 20.00 u cultuurvergadering in Doc's bar. Om 21 u kaartavond in Doc's bar.
- wo 21/10 om 19.00 u vergadering revue in Doc's bar. Om 20.30 u werkgroep Kortenberg vergadering in Doc's bar.
- do 22/10 schaatsen (1ste kan). Om 19.00 u vergadering kursusedienst in Doc's bar. Om 21.00 u vergadering Akkut op 1ste verdiep naast kursusedienst. Om 22.00 u Café Ambiance in Doc's bar met gratis vat.
- vr 23/10 4de docavond in Doc's bar.

VTK

- di 20/10 in Xenitis optreden van Astrid en de Oudstrijders, ink. gratis.
- do 22/10 in Manhattan, TD.

- Abonneer u nu op de Roze Drempeel Nieuwsbrief! Stuur 100 Fr op naar Amerikaalaan 3 te Leuven, met vermelding van naam en adres en vermelding of u het onder open of gesloten omslag wenst te krijgen.
- Nuttige zoekt aangename om te paren. Z.w.t. Half Maistraat 11.
- Te huur: kamer voor meisjes: ±4.000 Fr, OL Vrouwstraat 60, tel 22.66.58, vrijdag vanaf 1 november.
- Zoek wekelijkse squashpartner (zonder professionele ambities). Wie vindt een uurte squash per week ook aangenaam en gezond? Uren af te spreken, Sofie, Blijde Inkomststraat 75.
- Te koop: kolencachel (4000 Fr). Ook kursussen 1ste licentie aardrijkskunde, zich wenden St. Maartenstraat 30.
- Gezocht: Afgesloten, overdekte ruimte (garage, en dergelijke) om fiets te "stallen", in Leopoldstraat of nabijgelegen straat. Z.w. Rita Sepelie, Leopoldstraat 45, Leuven.
- Twee belendende (bedelende?) koten te huur (over te nemen 9 maanden) 4300 Fr en 4700 Fr per maand, op Lei 25. Kontakten: Mechelsestraat 132.
- Homo- en lesbiennecentrum De Roze Drempeel verzorgt onthaal elke donderdag 20-22 uur, Amerikaalaan 3, 016/22.85.82. Informatie elke werkdag 9-18 uur, in JAC, zelfde adres.

SCHAMPER

Tijdens het gesprek met Mazijn valt even de naam Schamper. Dit blad van de RUG-studenten, iets zoals de Veto voor Leuven, kreeg in maart van dit jaar een publicatieverbod opgelegd omdat het, zo heette het, gebrek aan objectiviteit vertoonde en tententieve berichtgeving verspreidde.

Veto: Schamper is opnieuw begonnen. Een schone lei, een vernieuwde redactie?

Mazijn: «Hoofdzakelijk, ja. Maar dat hebben ze zelf bepaald, die redactie is niet buitengegoid door één of ander orgaan, daar is enkel gezegd, er is een opschorting gebeurd gedurende een aantal nummers, en dan is gekeken hoe het verder moet. Gedurende een aantal commissievergaderingen is er hard gediscussieerd. Uiteindelijk is op 5 oktober de hele zaak in drie kwartier tijd afgehandeld. En er doorgeleurd.»

Veto: De nieuwe Schamper verspreidt ongeenscureerd?

Mazijn: «Ja, censuur is nooit de bedoeling geweest. Op die vergadering is nog over één punt gediscussieerd, er was namelijk vanuit de officiële studentenstructuren contact opgenomen met Pers en Communicatie. Zij zouden sessies organiseren en de leden van de redactie zouden die verplicht volgen, in die zin dat men een aantal zaken meekrijgt betreffende lay-out, deontologie, informatievergaring. Maar na discussie heeft stemming uitgegeven dat het op vrijwillige basis moest zijn.»

(JR)

ZOEKERTJE

Zoekertjes zonder commercieel oogmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d.) zijn gratis; andere (te koop, te huur, tikwerk) worden betaald naargelang de ruimte die ze innemen (zie rooster). De redactie behoudt zich het recht voor om zoekertjes niet te plaatsen. Gebruik onderstaand rooster. 1 teken per vakje. 1 vakje tussen de woorden. Zenden aan of afgeven op 's Meiersstraat 5.

				10 BF
				20 BF
				30 BF
				40 BF
				50 BF
				60 BF

Kijk Sammy, dit is een stuk vals bergaf.

(Foto Luc Dengis)

Halve Maraton

Anders dan Athene

Toen Karel Lismont in 1970 de maraton van de Europese Atletiekkampioenschappen won, was de TV-kommentator in alle staten. Roger Moens, de commentator eertijds, deed nogal wild over Karels laatste kilometers waarin hij – zoals dat in atletiekmiddens heet – de ene tegenstander na de andere *remonsteerde*. "Lismont raapt de doden op", riep Moens entoesiast. Woensdag 4 november aanstaande zal ook menig student op de baan tussen Mechelen en Leuven, in het spoor van de favorieten Hagelsteens, Vandervennet en Vanhuylenbroecke, mogen sterven. En er zal niemand zijn om hen op te rapen. Een impressie en een noodkreet van hoe het vorig jaar was.

Eldorado, zo heet het kafee waar ze ons met bussen hebben heengebracht. Prettig is wel anders: een oververhit zaaltje achter aan het kafee is tegelijk plaats van inschrijving en kleedkamer. Tubes van allerlei origine hangen in de lucht en her en der zijn er zich nog aan het prepareren. Massage voor de wedstrijd is een grote leugen, denk ik. Ikzelf heb niets

dergelijks mee.

Met een weddenschap op kafee is het allemaal begonnen. Sport in het algemeen en studentensport in het bijzonder lijkt hand in hand met het kafeewezen te gaan. Aangekleed zitten sommige Vlaamse jongens gemoeidelijk op kafee televisie te kijken. Er is Europacup voetbal op het scherm. Ondertussen toch maar even kijken of de maraton nog niet opgeschoten is.

In de zijstraat warmen de atleten zich op: stretching, interval en wat dies meer zij. De buurtbewoners kijken meewarig uit het raam. Het doet me denken aan Seaside waar de autochtonen in het deurgat plaats nemen en het karnaval van de jeugd gade slaan. Met het verschil dat atleten niet in brievenbussen plussen.

Start

"Als de mikrofoonwagen ons vertelt dat we over vijf minuten starten, hou je dan maar klaar", had ik een vriend voor de wedstrijd gewaarschuld. Drummen en duwen omwille van een gunstige startpositie, het hoort er allemaal bij. Het enige middel van verweer dat de organisatie dan nog rest, is een slimme leugen. Anciens hebben het allemaal al eens meegemaakt en laten zich niet meer vangen, hoop ik in stilte. Geen tijdsaanbidding volgt, alleen een verwarrende start. Ik neem een trage start, midden in

het pak.

Radiowagens schetteren ons voorbij en het atletenpeloton is nog dik bevolkt en ontspannen. Er wordt al eens gelachen. In de wielrennerij is dit het moment waarop renners op het frame van hun fiets zitten en in de kamera knipogen. Een van de lopers zegt bij de eerste brug die we onderweg ontmoeten: "Tiens, ik wist niet dat we al tien kilometer gelopen hadden." Men had ons immers verteld dat er na tien kilometer een brug met een bevoorradingspost zou zijn. Het grapje wordt in beperkte kring gemaakt.

Radiowagens, zwaantjes en officiële zijn ondertussen uit het gezicht verdwenen. Het enige teken van buitenaf dat ons aan de wedstrijd herinnert, is een aan- en afrijdende ziekenwagen. The nymphs have departed, zouden ze in het engels zeggen. Het recreatieve aspect van de maraton ruimt baan voor afzien of omkijken of iedereen in het groepje nog meekan.

Een brug verder, tien kilometer gelopen en een stukje druivesuiker in mijn mondholte. Mijn bilspijeren doen pijn en er is iemand bij het groepje gekomen die het tempo serieus opvoert. Teruggelopen is iemand die vroeger – tot voor drie maanden – in het studentenmilieu net niet met Pallieter aangesproken werd. Een kettingroker en een ondernemend drinker, vroeger. Hij is manifest aanwezig in ons groepje dat de doden oproept en er ondertussen zelf niet beter van wordt. Iedereen ziet af, denk ik. Daarom is het maar best dat we in het donker lopen. Iedereen loopt zich ongezien leeg. Leeglopers, allemaal.

Triumviraat

Herent. We verlaten de kaarsrechte weg, langs beide kanten door bordelen geflankeerd, en trekken het dorp in. De maraton wordt even een stratenloop in de richting van de kerktoren.

We zijn nog met zijn drieën. Pallieter heeft moeten afhaken maar is niet ver. Regelmatig lopen we een zwalpend loper voorbij. Het doet ons deugd en we roepen aanmoedigingen. Stefaan – ik noem hem zo omdat hij loopt als een voetballer die Stefaan heette – loopt al een vijftal kilometer twintig meter voor ons uit. Ik hoop hem voor de zware klim naar de ring in te halen.

Stefaan kon er blijkbaar niet om lachen toen de dappere drie-eenheid hem voorbij liep. Op dit moment is er ook weinig om je vrolijk over te maken. Ambiance is nochtans de slogan waarmee Sportraad leden werft. "Tekenen maar bij", zeggen ze maar ze vergeten: no pain no gain. Een maraton is geen 24-uren.

Op de ring gaat iemand van ons groepje aan de haal. Hij is altijd in ons zog meegeleden en heeft blijkbaar geen stap te veel gezet. Als hij zo sterk is, zal ik hem moeten laten gaan. Toch maar niet forceren, er is al pijn genoeg.

Terug met zijn drieën. Het gaat verschrikkelijk hard. "Nog 500 meter" liegt een toeschouwer. De smeerlap, de streep ligt nog minstens 600 meter van ons.

Met zijn tweeën snellen we door de erenagen bij de aankomst. Het lijkt er een Vlaamse kermis, ambiance alom.

Jan Antonissen

AGENDA

Samenstelling: Joost Bollens en Didier Wijnants

Maandag 19 oktober

- 20.00 u **DEBAT** Het einde van de vredesbeweging? Internationaal debat met A. Bogaert (B), A. Zumach (BRD), S. Brown (GB), J. ter Laak (NL). Moderator: Hugo Vandierendieren (BRT). Org. Vaka Leuven, in Grote Aula, ink. 40 fr.
- 20.30 u **DANS** Nadir door Théâtre Impopulaire, in Vlamingenstraat 83, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

Dinsdag 20 oktober

- 20.00 u **KONCERT** Artis Kwartet speelt Mozart, Schubert, Haydn, in Grote Aula, org. Festival van Vlaanderen, ink. 300 fr.
- 20.00 u **VERGADERING** Startvergadering Nicaragua-El Salvador, org. AIB, in 't Stuc.
- 20.15 u **VERGADERING** De kristendemocratische ontwikkelingsamenwerking, in UP, org. Kristenen voor Socialisme.
- 20.30 u **DANS** Nadir door Théâtre Impopulaire, in Vlamingenstraat 83, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 20.30 u **DANS** Mort de Rire door Monnier Duroure, in Stadsschouwburg, org. Klapstuk, ink. 150-600 fr.
- 20.30 u **FILM** Intolerance van D.W. Griffith, in Aud. Ves., org. DAF, ink. 60/80 fr.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

Woensdag 21 oktober

- 20.30 u **DANS** Pudique acide door Monnier Duroure, in Stadsschouwburg, org. Klapstuk, ink. 150-600 fr.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 21.00 u **VOORLICHTING** Studeren in het Buitenland, in Aud. Zeger Van Hee, org. Ilsa.

Donderdag 22 oktober

- 17.00 u **BEIAARD** Introductieles Beiaard olv Jo Haazen, met torenbezoek en demonstratie, in Centrale Bib.
- 19.00 u **LEZING** Strategieën tegen infectieziekten en Aids, Universitaire conferentie door prof. J. Desmyter, in Grote Aula, ink. gratis.
- 20.30 u **DANS** Oïdan Skroeba door Angelika Oei, in Vlamingenstraat 83, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 20.30 u **FILM** Das Kabinett des Dr. Caligari, in Aud. Ves., org. DAF, ink. 60/80.
- 20.30 u **VIDEO** Consenting Adult, in MSI 00.28, org. De Roze Drempel.
- 21.00 u **FUIJ** Knalfuif ten voordele van Vaka, in Broadway, org. Vaka-Leuven, ink. 70 fr.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 21.30 u **KONCERT** Rock en Blues kroegentocht, in verschillende Leuvense kafees, ink. 200/250 fr.
- 22.00 u **DANS** Ens door Saez/Taba, in 't Stuc, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

Vrijdag 23 oktober

- 19.30 u **LEZING** Genetic Manipulation: where is it leading to? Its moral implications from the viewpoint of ancient Indian wisdom, door dr. Pukh Ray Sharma, in L&W 8ste verd.
- 20.30 u **DANS** Danssekties uit Das Glas im Kopf wird vom Glas van Jan Fabre, in Stadsschouwburg, org. Klapstuk, ink. 150-600 fr.
- 20.30 u **DANS** Oïdan Skroeba door Angelika Oei, in Vlamingenstraat 83, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 22.00 u **DANS** Ens door Saez/Taba, in 't Stuc, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

Zaterdag 24 oktober

- 20.30 u **DANS** Danssekties uit Das Glas im Kopf wird vom Glas van Jan Fabre, in Stadsschouwburg, org. Klapstuk, ink. 150-600 fr.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.
- 22.00 u **DANS** Ens door Saez/Taba, in 't Stuc, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

Maandag 26 oktober

- 14.00 u **LEZING** Sensorsystemen en hun toepassingen in de robottechniek, in Aud. De Molen, org. FTW.
- 21.00 u **DANS** Alchemie (dans en beeldende kunst), in Arenberginstituut, org. Klapstuk, ink. 250/300 fr.

TENTOONSTELLINGEN

Begijnhoven in het Begijnhof, Faculty Club, Sint Jan de Doper Kerk, tot 3 november.

De architectuur van Marc Dessauvage, in expozaal L&W, tot 20 november.

Albertine Eylenbosch, in UZ Gasthuisberg, tot 18 november.

Abonneren verboden

Ja, ik ben een boef en abonneer mij toch op Veto als: student (250 fr), niet-student (300 fr), steunabonnee (600 fr)*. Ik ben op de hoogte van de nare gevolgen die dit kan hebben. Rek. nr. 001-0959719-77

Naam: .....

Adres: .....

* Schrapen wat niet past.

IN EEN DEBAT zijn ze werkelijk niet te kloppen, die kristendemocraten. Hier neemt Marc Eyskens het zelfs openlijk op tegen een kartonnen Guy Verhofstadt. Duidelijk een boeiend en veelzeggend debat, vorige woensdag. (Foto Geniek)